

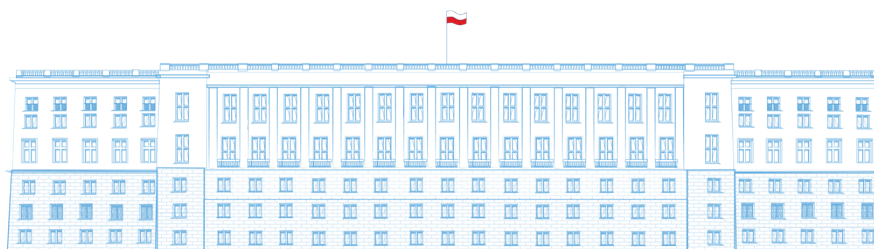
Sprawozdanie dla Sejmu i Senatu RP

z wykonania ustawy
z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności
i obronie cywilnej

(Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.)

Warszawa, kwiecień 2026 r.

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej wzmacnia system bezpieczeństwa państwa, stanowiąc jeden z kluczowych elementów realizacji konstytucyjnego obowiązku ochrony obywateli. Centralną rolę w jej wdrażaniu i koordynacji pełni Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, odpowiedzialny za kierowanie krajowym systemem ochrony ludności, nadzór nad jego strukturami oraz zapewnienie spójności działań administracji i służb. Ustawa wykorzystuje istniejący potencjał struktur cywilnych, zwiększając odporność państwa na zagrożenia w czasie pokoju, kryzysów i wojny.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	7
1.1.	Zakres informacji objętych przeglądem	10
1.2.	Źródła finansowania	11
2.	Realizacja ustawy	12
2.1.	Zadania z zakresu budownictwa ochronnego	12
2.2.	Zadania z zakresu zabezpieczenia logistycznego i zapewnienie ciągłości dostaw.....	19
2.3.	Zadania z zakresu utrzymania i rozwoju podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych	25
2.4.	Zadania z zakresu edukacji i szkoleń	30
2.5.	Zadania z zakresu Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej oraz alarmowania, ostrzegania i powiadamiania	37
2.6.	Zadania z zakresu oznakowania podmiotów obrony cywilnej	42
3.	Sposób finansowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej	43
3.1.	Wydatki województw oraz środki niewygasające	49
4.	Wykaz aktów wykonawczych do ustawy wydanych w 2025 r.	52
5.	Współpraca cywilno-wojskowa.....	54
6.	Podsumowanie	55

1. Wprowadzenie

Zapewnienie bezpieczeństwa państwa i obywateli stanowi jeden z najważniejszych celów strategicznych państwa określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.). Stąd też, zapewnienie ochrony ludności i odbudowa systemu obrony cywilnej kraju, wraz z niezbędnymi zasobami, pozostaje jednym z pierwszoplanowych wyzwań mających na celu wzmacnianie odporności państwa i budowania odporności społeczeństwa na wszelkiego rodzaju zagrożenia. Wejście w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.) wzmacnia system ochrony ludności oraz system obronny kraju, zarówno w czasie wojny jak i w czasie pokoju, oraz stanowi dopełnienie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, z późn. zm.), jak również umożliwia włączenie organizacji pozarządowych do systemu ochrony ludności i obrony cywilnej. Ustawa wykorzystuje potencjał istniejących struktur i systemów cywilnych ukierunkowanych na zapewnienie ochrony życia i zdrowia ludności w czasie wystąpienia zagrożeń, w tym sytuacji kryzysowych oraz podczas wprowadzenia stanów nadzwyczajnych i w czasie wojny. Ustawa określa w szczególności:

- 1) zadania ochrony ludności i obrony cywilnej,
- 2) organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej,
- 3) zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej,
- 4) zasady funkcjonowania systemów wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach,
- 5) zasady użytkowania i ewidencjonowania oraz warunki techniczne obiektów zbiorowej ochrony,
- 6) zasady funkcjonowania i organizację obrony cywilnej oraz sposób powoływania personelu do obrony cywilnej,
- 7) finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.

W myśl art. 2 ust. 1 ustawy ochrona ludności to system składający się z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, w tym zwierząt, infrastruktury niezbędnej do zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „organami ochrony ludności”, podmiotów wykonujących te zadania, zwanych dalej „podmiotami ochrony ludności”, oraz zasobów ochrony ludności.

Z kolei zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy obrona cywilna to realizacja zadań określonych w art. 61 lit. a Protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I), sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175, z późn. zm.), mająca na celu

ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

Zgodnie z art. 5 ustawy zadania z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej są wykonywane przez organy oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej, w zależności od rodzaju i skali zagrożeń i ich właściwości, na zasadach przewidzianych w ustawie oraz innych przepisach prawa.

Dopełnienie wymienionych przepisów stanowią ustawy kompetencyjne dla organów administracji publicznej, jak również dla służb i podmiotów (instytucji i organizacji pozarządowych) realizujących działania ratownicze i pomocowe oraz przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych, które realizują misję publiczną na rzecz szeroko rozumianej ochrony ludności. Wymienić tu należy przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684, z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338).

Współpraca między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej uregulowana została również w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przez określenie w katalogu zadań publicznych, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe, m.in. zostały wskazane zadania z zakresu: ratownictwa oraz pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen. Współpracę z organami administracji publicznej prowadzącymi działalność w sferze zadań publicznych, jej formy oraz zasady i sposób ich zlecania organizacjom pozarządowym reguluje art. 5 sprawozdawanej ustawy.

Regulacje europejskie dotyczące ochrony ludności i bezpieczeństwa powszechnego funkcjonują zarówno na poziomie traktatów międzynarodowych, jak i decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzji wykonawczych Komisji Europejskiej. W szczególności dotyczy to art. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, gdzie ochronę ludności wymieniono jako jedną z dziedzin, w stosunku do których Unia Europejska ma kompetencje do wspierania, koordynowania oraz uzupełniania działań podejmowanych przez państwa członkowskie. Uszczegółowienie tego przepisu zawiera art. 196, w którym Unia Europejska zachęca państwa członkowskie do wzajemnej współpracy zmierzającej do zwiększenia skuteczności zapobiegania katastrofom naturalnym i klęskom żywiołowym. W kolejnych częściach przepisu doprecyzowano, że celem działań podejmowanych przez Unię Europejską jest wspieranie i uzupełnianie krajowych, regionalnych oraz lokalnych działań państw członkowskich związanych z zapobieganiem i reagowaniem na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka. Cele Unii Europejskiej obejmują również wspieranie państw członkowskich w zakresie współpracy operacyjnej krajowych służb ochrony ludności oraz

szkolenia i przygotowywania ich personelu. Unia Europejska pozostawia państwom członkowskim pierwszeństwo w działaniach mających na celu ochronę ludności, środowiska naturalnego i mienia, w tym dziedzictwa kulturowego. W związku z aktualną sytuacją geopolityczną Unia Europejska intensyfikuje wysiłki na rzecz wzmocnienia ochrony cywilnej, czego przejawem jest Raport *Bezpieczniejsi Razem: Wzmacnianie Europejskiej Gotowości Cywilnej i Wojskowej*, prace nad *Unijną Strategią Gotowości (Preparedness Union Strategy)* oraz planowane konkluzje Rady UE.

Należy również zaznaczyć, że w przypadku, gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie kraju są niewystarczające, mogą być one realizowane także przy pomocy zasobów zadysponowanych w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, o którym mowa w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/EU z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 924, z późn. zm.), lub na podstawie umów międzynarodowych.

Przewidziane w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej rozwiązania prawno-systemowe zmierzają do właściwego umiejscowienia zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w istniejącym systemie bezpieczeństwa państwa oraz usunięcia niejasności w dotychczasowym porządku prawnym oraz ujednolicenia prawodawstwa w zakresie ochrony ludności. Ponadto mają na celu wprowadzenie czytelnego podziału kompetencji między organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej. Rozwiązania zawarte w ustawie mają także na celu harmonizację obowiązującego prawa oraz dostosowanie przepisów do współczesnych zagrożeń i usprawnienia reagowania służb publicznych. Istotą ustawy jest wykorzystanie na potrzeby ochrony ludności istniejących i sprawdzonych zasobów, w szczególności sił i środków krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w tym Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczych straży pożarnych, a także podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego i wodnego oraz innych organizacji społecznych działających w obszarze ratownictwa, ochrony ludności, pomocy humanitarnej i edukacji dla bezpieczeństwa. Ustawa przewiduje ich integrację na poziomie systemowym i operacyjnym, tak aby ich działania były skuteczne, efektywne i szybkie.

Ustawa kładzie również duży nacisk na kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz promowanie odpowiednich zachowań w obliczu zagrożenia w celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz zmniejszenia skutków zagrożeń.

Opracowanie i przyjęcie ustawy stanowiło także odpowiedź na postulaty zmian zgłaszane przez władzę ustawodawczą i wykonawczą, Najwyższą Izbę Kontroli, środowisko naukowe i obywateli, a także praktyków funkcjonujących w systemie bezpieczeństwa powszechnego różnych szczebli administracji rządowej i samorządowej.

Przyjęcie ustawy zwieńczyło kilkudziesięcioletnie starania stworzenia aktu prawnego, który w sposób kompleksowy dotyczyłby ochrony ludności, rozumianej jako wszelkie działania państwa w tym obszarze, zarówno w czasie pokoju, jak i czasie wojny. Należy nadmienić,

że ustawa została przyjęta przy jednogłośnym poparciu Sejmu RP (449 głosów za, brak przeciwnych i wstrzymujących się).

1.1. Zakres informacji objętych przeglądem

Ustawa określa katalog zadań z zakresu ochrony ludności, w skład którego wchodzi m.in.:

- identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i monitorowanie tych zagrożeń;
- przygotowanie organizacyjne i rzeczowe do reagowania na zagrożenia;
- planowanie i przygotowanie warunków dla ewakuacji ludności, w tym miejsc tymczasowego schronienia oraz budowli ochronnych;
- planowanie zabezpieczenia i ewakuacji mienia i dóbr kultury;
- zapewnienie tworzenia rezerw materiałowych służących ochronie ludności;
- edukacja w zakresie ochrony ludności, w tym szkolenia dla ludności i podmiotów ochrony ludności;
- planowanie i przygotowanie przekształcenia podmiotów ochrony ludności w obronę cywilną;
- prowadzenie wymiany i analizy informacji, w tym pochodzących z systemów monitorowania zagrożeń;
- informowanie, ostrzeganie i alarmowanie ludności;
- reagowanie i podejmowanie interwencji oraz działań ratowniczych, w tym udzielanie pomocy medycznej osobom poszkodowanym;
- zapewnienie osobom poszkodowanym lub ewakuowanym pomocy doraźnej;
- zapewnienie osobom poszkodowanym i ewakuowanym opieki medycznej;
- organizowanie i koordynowanie udzielania i przyjmowania pomocy humanitarnej;
- informowanie rodzin o poszkodowanych oraz pomoc w ich identyfikacji.

Dążąc do realizacji celu strategicznego, jakim jest zbudowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej działającego podczas wystąpienia każdego rodzaju zagrożenia, bez względu na stan funkcjonowania państwa, ww. zadania podzielono na sześć kluczowych obszarów zadaniowych, których realizację opisano w poszczególnych podrozdziałach niniejszego sprawozdania:

- 1) zadania z zakresu budownictwa ochronnego,
- 2) zadania z zakresu zabezpieczenia logistycznego i zapewnienie ciągłości dostaw,
- 3) zadania z zakresu utrzymania i rozwoju podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych,
- 4) zadania z zakresu edukacji i szkoleń,

-
- 5) zadania z zakresu Bezpiecznej Łączności Państwowej oraz alarmowania, ostrzegania i powiadamiania,
 - 6) zadania z zakresu oznakowania podmiotów ochrony ludności.

1.2. Źródła finansowania

Podstawowym źródłem finansowania zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jest budżet państwa. Począwszy od 2025 r. na realizację tych zadań przeznacza się corocznie środki o wysokości co najmniej 0,3% PKB ustalonej w oparciu o wartość określaną w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej podstawą finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 72 z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 (M.P. poz. 541, z późn. zm.). Budżet Programu w 2025 r. wynosił 16,7 mld zł. W 2026 r. na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczono 17,2 mld zł.

2. Realizacja ustawy

Celem funkcjonowania systemu ochrony ludności jest realizacja zadań ochrony ludności. Nadrzędnym celem ochrony ludności jest zapewnienie ochrony życia i zdrowia. System ochrony ludności funkcjonuje w czasie pokoju, a w czasie stanu wojennego i w czasie wojny przekształca się w system obrony cywilnej. W celu realizacji zadań ochrony ludności niezbędne jest zapewnienie sił i środków, w tym zasobów i personelu, wytworzenie zdolności organów i podmiotów do zapewnienia ciągłości działania i świadczenia usług w przypadku zagrożenia, wytworzenie odporności społecznej oraz stworzenie infrastruktury chroniącej ludność i zasoby przed bezpośrednim oddziaływaniem zagrożeń. Powyższe pozwala wyodrębnić kluczowe grupy zadań ustawowych, których realizację opisano poniżej.

2.1. Zadania z zakresu budownictwa ochronnego

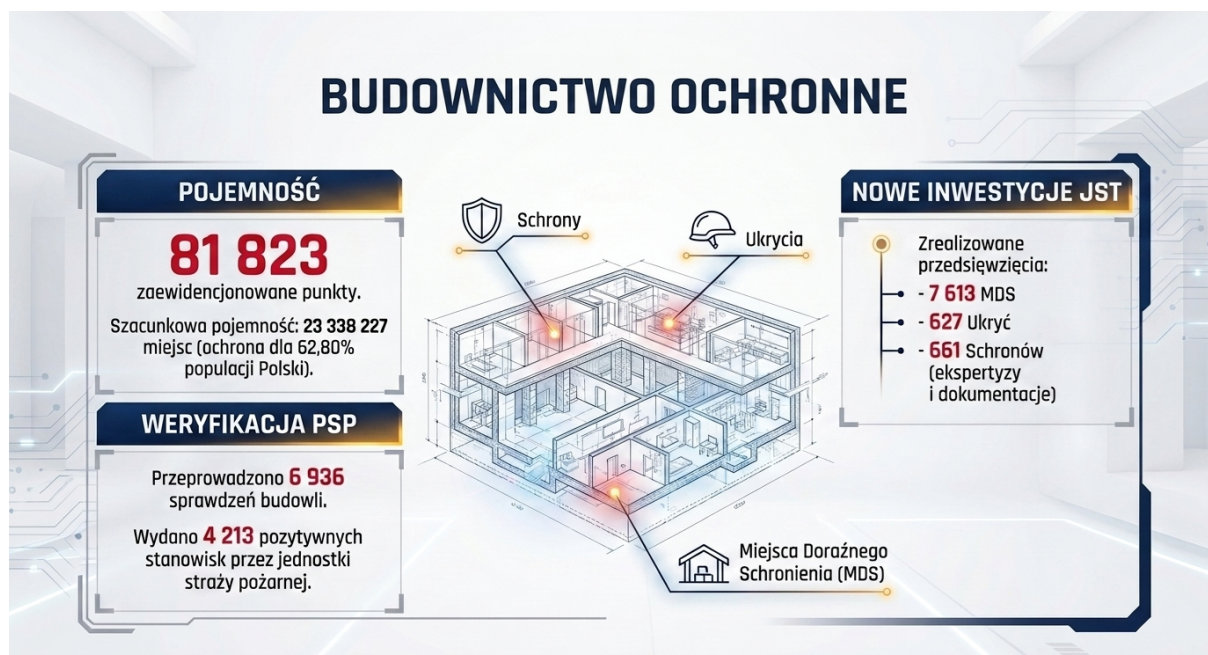
Zadania z zakresu budownictwa ochronnego były realizowane w trzech zakresach:

- 1) przygotowanie do odtworzenia i budowa budowli ochronnych zapewniających przetrwanie w przypadku wystąpienia skażeń i uderzeń z powietrza,
- 2) miejsca doraźnego schronienia,
- 3) centralna ewidencja obiektów zbiorowej ochrony.

Przygotowanie do odtworzenia i budowa budowli ochronnych stanowi jeden z kluczowych elementów zabezpieczenia ludności cywilnej przed zagrożeniami. Ich głównym celem jest ochrona życia i zdrowia mieszkańców w sytuacjach zagrożeń – zarówno militarnych, jak i klęsk żywiołowych czy innych awarii. Odpowiednio zaprojektowana i utrzymana infrastruktura ochronna zwiększa odporność kraju na sytuacje/zdarzenia kryzysowe, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa obywateli oraz umożliwia sprawne działanie służb ratunkowych. Budowle ochronne pozwalają na organizację schronienia, zabezpieczenie ludności oraz utrzymanie ciągłości funkcjonowania administracji i kluczowych instytucji.

Głównym zadaniem realizowanym w 2025 r. były sprawdzenia budowli ochronnych. Organy ochrony ludności zleciły jednostkom Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) sprawdzenie 6 936 budowli ochronnych, z czego 1 405 zleceń dotyczyło obiektów, które nie były wcześniej budowlami ochronnymi. Jednostki PSP przeprowadziły 4 852 sprawdzenia. W konsekwencji PSP wydała 4 213 stanowisk dla organów ochrony ludności, w których stwierdzono, że 2 568 budowli ochronnych może spełniać (bądź spełnia) wymagania bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagania dotyczące wyposażenia budowli ochronnych, które są weryfikowane przez PSP. Spośród wszystkich obiektów budowlanych, których sprawdzenia zleciły organy ochrony ludności, komendanci powiatowi (miejscy) PSP poddali ocenie 5 185 obiektów w zakresie możliwości pełnienia przez nie funkcji punktu schronienia, z których 3 790 wprowadzono jako punkty schronienia do aplikacji gdziesiekryc.pl.

Rysunek 1. Budownictwo ochronne

Równolegle w 2025 r. organy nadzoru budowlanego stopnia powiatowego otrzymały od organów ochrony ludności 4 794 zlecenia sprawdzenia dotychczasowych budowli ochronnych, tj. obiektów budowlanych, które przed 1 stycznia 2025 r. pełniły funkcję schronu lub ukrycia, z których sprawdzeniu poddano 3 710.

Na podstawie dokonanych ustaleń sformułowane zostały 3 394 stanowiska, przekazane do organów ochrony ludności, w których zawarto wnioski dotyczące:

- spełniania lub możliwości spełniania ocenianych przez nadzór budowlany kryteriów – w 617 przypadkach,
- braku możliwości spełniania co najmniej jednego z ocenianych kryteriów – w 1181 przypadkach,
- konieczności podjęcia dalszych czynności w celu oceny spełniania kryteriów, takich jak sporządzenie ekspertyzy czy dokumentacji projektowej przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie – w 1596 przypadkach.

Zgodnie z art. 114 ustawy organy ochrony ludności, w porozumieniu z właściwymi podmiotami ochrony ludności, zapewniają poinformowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony oraz, w razie potrzeby, o sposobie dotarcia do nich i korzystania z nich, z uwzględnieniem informacji o ograniczeniach dostępu dla osób z niepełnosprawnościami. Realizację powyższego obowiązku przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów koordynuje wojewoda. Obowiązek ten realizowany jest w szczególności przez ogłoszenia za pośrednictwem systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach, umieszczenie informacji, w tym map, z lokalizacją i kierunkiem przemieszczenia się do obiektu zbiorowej ochrony lub za pomocą narzędzi teleinformatycznych, w tym aplikacji na urządzenia mobilne.

Aplikacja „Gdzie się ukryć” została przygotowana i uruchomiona przez Komendę Główną PSP oraz udostępniona obywatelom w dniu 21 grudnia 2025 r. Zawiera ona informacje o miejscach schronienia na obszarze całego kraju oraz wskazuje ich lokalizację, korzystając z ustalonej pozycji użytkownika. Stworzenie tej aplikacji wpisuje się w realizację zadań z zakresu popularyzacji wiedzy dotyczącej ochrony ludności. Aplikacja „Gdzie się ukryć” bazuje na aktualnych danych, których zbieranie rozpoczęto w 2025 r.

Ponadto biorąc pod uwagę możliwość aktywnego udziału społeczeństwa w rozwijaniu tego narzędzia zapewniona została w aplikacji funkcja przyjmowania zgłoszeń bezpośrednio od obywateli o obiektach mogących pełnić funkcję punktów schronienia. Komendant Główny PSP opracował dla komendantów wojewódzkich PSP sprawujących bezpośredni nadzór nad działaniami realizowanymi przez komendy powiatowe (miejskie) PSP szczegółowe wytyczne do sposobu typowania kolejnych obiektów z przeznaczeniem do ujęcia ich w aplikacji „Gdzie się ukryć”. Takie podejście do wymagań stawianych punktom schronienia sprawia, że obiekty ujęte w aplikacji „Gdzie się ukryć” powinny zapewnić realną ochronę w warunkach zagrożenia. W efekcie dotychczas zrealizowanych zadań przez jednostki PSP, w aplikacji „Gdzie się ukryć” zaewidencjonowanych zostało łącznie na terenie kraju 81 823 punktów schronienia. Pojemność zaewidencjonowanych obiektów oszacowano na 23 338 227, co odpowiada zapewnieniu w nich miejsca dla 62,80% liczby mieszkańców Polski, przy populacji wynoszącej 37 162 988. Poniżej w tabeli przedstawiono szczegółowe dane na temat liczby obiektów oraz ich szacunkowej pojemności z podziałem na województwa wg stanu na dzień 2 marca 2026 r.

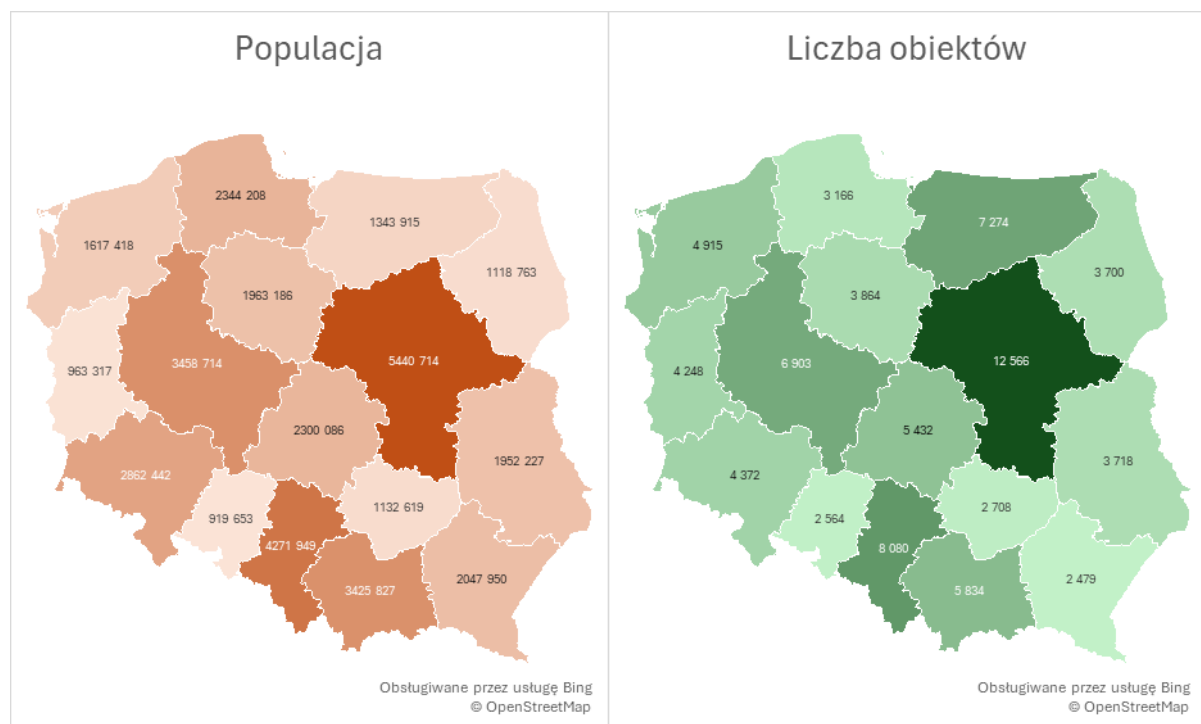
Rysunek 2. GdzieSieUkryć.pl

Tabela 1. Liczba obiektów oraz ich szacunkowa pojemność z podziałem na województwa wg stanu na dzień 2.03.2026 r.

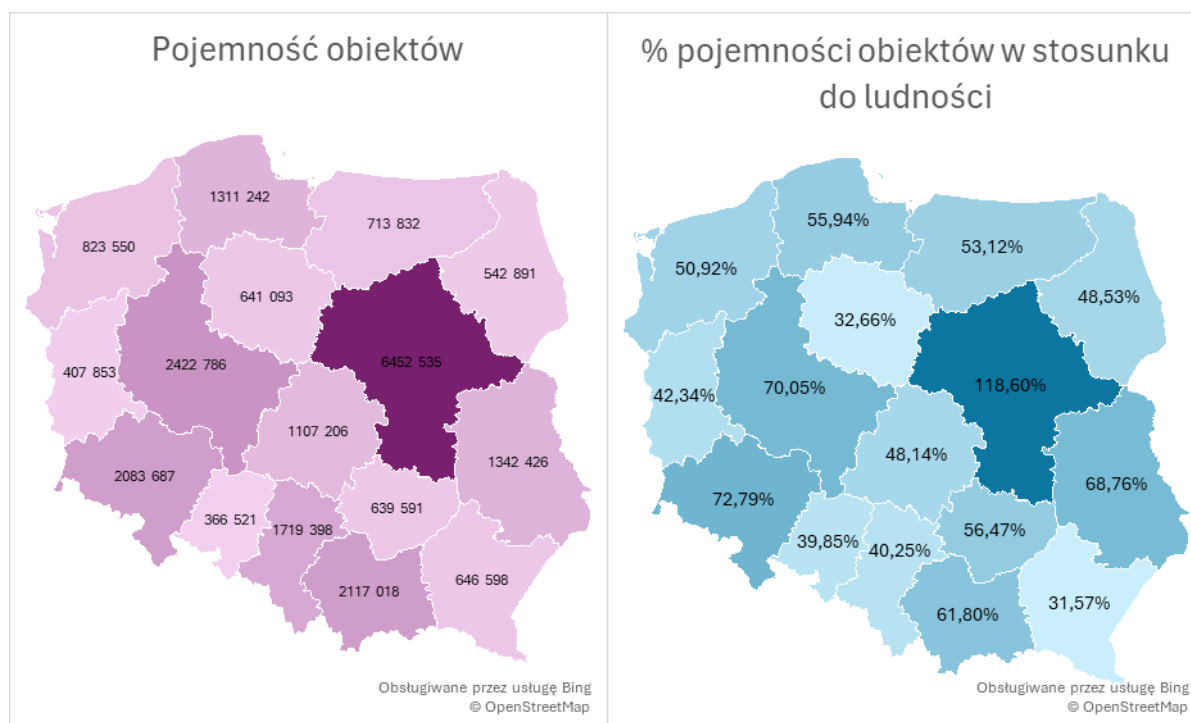
Województwo	Populacja	Obiekty	Pojemność (liczba osób)	% pojemności obiektów w stosunku do ludności
Dolnośląskie	2 862 442	4 372	2 083 687	72,79%
Kujawsko-Pomorskie	1 963 186	3 864	641 093	32,66%
Lubelskie	1 952 227	3 718	1 342 426	68,76%
Lubuskie	963 317	4 248	407 853	42,34%
Łódzkie	2 300 086	5 432	1 107 206	48,14%
Małopolskie	3 425 827	5 834	2 117 018	61,80%
Mazowieckie	5 440 714	12 566	6 452 535	118,60%
Opolskie	919 653	2 564	366 521	39,85%
Podkarpackie	2 047 950	2 479	646 598	31,57%
Podlaskie	1 118 763	3 700	542 891	48,53%
Pomorskie	2 344 208	3 166	1 311 242	55,94%
Śląskie	4 271 949	8 080	1 719 398	40,25%
Świętokrzyskie	1 132 619	2 708	639 591	56,47%
Warmińsko-Mazurskie	1 343 915	7 274	713 832	53,12%
Wielkopolskie	3 458 714	6 903	2 422 786	70,05%
Zachodniopomorskie	1 617 418	4 915	823 550	50,92%
RAZEM	37 162 988	81 823	23 338 227	62,80%

Źródło: KGPS.

Wykresy 1. i 2. Rozkład populacji i liczby obiektów w stosunku do ludności w rozdziale na województwa.

Wykresy 3. i 4. Rozkład pojemności obiektów (liczba osób) oraz % pojemności obiektów w stosunku do ludności w rozdziale na województwa.

Baza punktów schronienia jest sukcesywnie rozbudowywana o kolejne obiekty, weryfikowane przez funkcjonariuszy PSP. W dalszej perspektywie przewiduje się możliwość zasilenia systemu danymi z Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, przy zachowaniu procedur bezpieczeństwa wynikających z przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Nawiązując do tematyki Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, należy wspomnieć o kolejnym z ustawowych zadań w zakresie budownictwa ochronnego, realizowanym przez Komendę Główną PSP, a mianowicie o utworzeniu systemu Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony (dalej: CEOZO). Działając na podstawie art. 108 i 201 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, Komenda Główna PSP uruchomiła w dniu 31 grudnia 2025 r. system CEOZO w zakresie techniczno-deweloperskim. Zgłaszanie obiektów do systemu ma się odbywać za pośrednictwem komend powiatowych (miejskich) PSP.

Wojewodowie realizowali zadania z zakresu budownictwa ochronnego, wynikające z przepisów ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Kluczowe działania skupiły się w szczególności na planowaniu, ewidencjonowaniu i wstępnym przygotowaniu obiektów budowlanych, tj. budowli ochronnych i miejsc doraźnego schronienia, na dalsze działania związane z ich przystosowaniem do ochrony mieszkańców w latach następnych. Zgłoszone przez jednostki samorządu terytorialnego zadania dotyczyły finansowania, przede wszystkim wykonania ekspertyz technicznych przebudowy budowli ochronnych, usług wykonania nadzoru inwestorskiego, sporządzenia dokumentacji projektowych budowli ochronnych i ich infrastruktury, sporządzenia programów funkcjonalno-użytkowych czy dokonania oceny stanu

technicznego obiektów budowlanych i instalacji jako miejsc doraźnego schronienia czy ukrycia.

Rysunek 3. Centralna Ewidencja Obiektów Zbiorowej Ochrony (CEOZO)

Tabela 2. Zestawienie zadań z zakresu budownictwa ochronnego

Województwo	Liczba przedsięwzięć dotyczących MDS	Liczba przedsięwzięć w zakresie ukryć	Liczba przedsięwzięć w zakresie schronów
Dolnośląskie	2096	122	182
Kujawsko-Pomorskie	26	0	4
Lubelskie	226	49	8
Lubuskie	2140	234	9
Łódzkie	346	0	400
Małopolskie	0	0	0
Mazowieckie	28	2	3
Opolskie	288	2	8
Podkarpackie	1149	27	5
Podlaskie	25	0	0
Pomorskie	8	2	1
Śląskie	6	0	1
Świętokrzyskie	0	0	0
Warmińsko-Mazurskie	0	1	0
Wielkopolskie	55	43	3
Zachodniopomorskie	1220	145	37
RAZEM	7613	627	661

Źródło: MSWiA.

Na terenie kraju przeprowadzono 7 613 przedsięwzięć w zakresie miejsc doraźnego schronienia i 627 przedsięwzięć w zakresie ukryć. Dodatkowo w 2025 r. przeprowadzono 661 przedsięwzięć w zakresie powstania schronów, przede wszystkim wykonania ekspertyz technicznych, sporządzenia dokumentacji projektowych budowli ochronnych i ich infrastruktury.

Jednym z beneficjentów dotacji celowych w tym obszarze były ochotnicze straże pożarne, czyli kluczowy podmiot ochrony ludności funkcjonujący w systemie ochrony ludności i obrony cywilnej. Wydatki poniesione na rzecz OSP w tym zakresie wyniosły w 2025 r. łącznie 690 000,00 zł.

Realizacja zadań w 2025 r. stworzyła podstawy do kontynuacji oraz rozszerzenia działań w kolejnych latach obowiązywania Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w szczególności w zakresie modernizacji, rozbudowy oraz zwiększania dostępności infrastruktury ochronnej dla ludności.

Jako priorytety wskazano budowę, przebudowę lub modernizację budowli ochronnych, wytypowanych do realizacji i zakończenia w 2026 roku, a także zapewnienie funkcjonalności miejsc doraźnego schronienia. Dodatkowo Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji podjęło działania legislacyjne w zakresie umożliwienia organom ochrony ludności realizacji inwestycji budowlanych wieloletnich przez wprowadzenie do przyszłego Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej limitów inwestycyjnych na inwestycje budowlane wieloletnie.

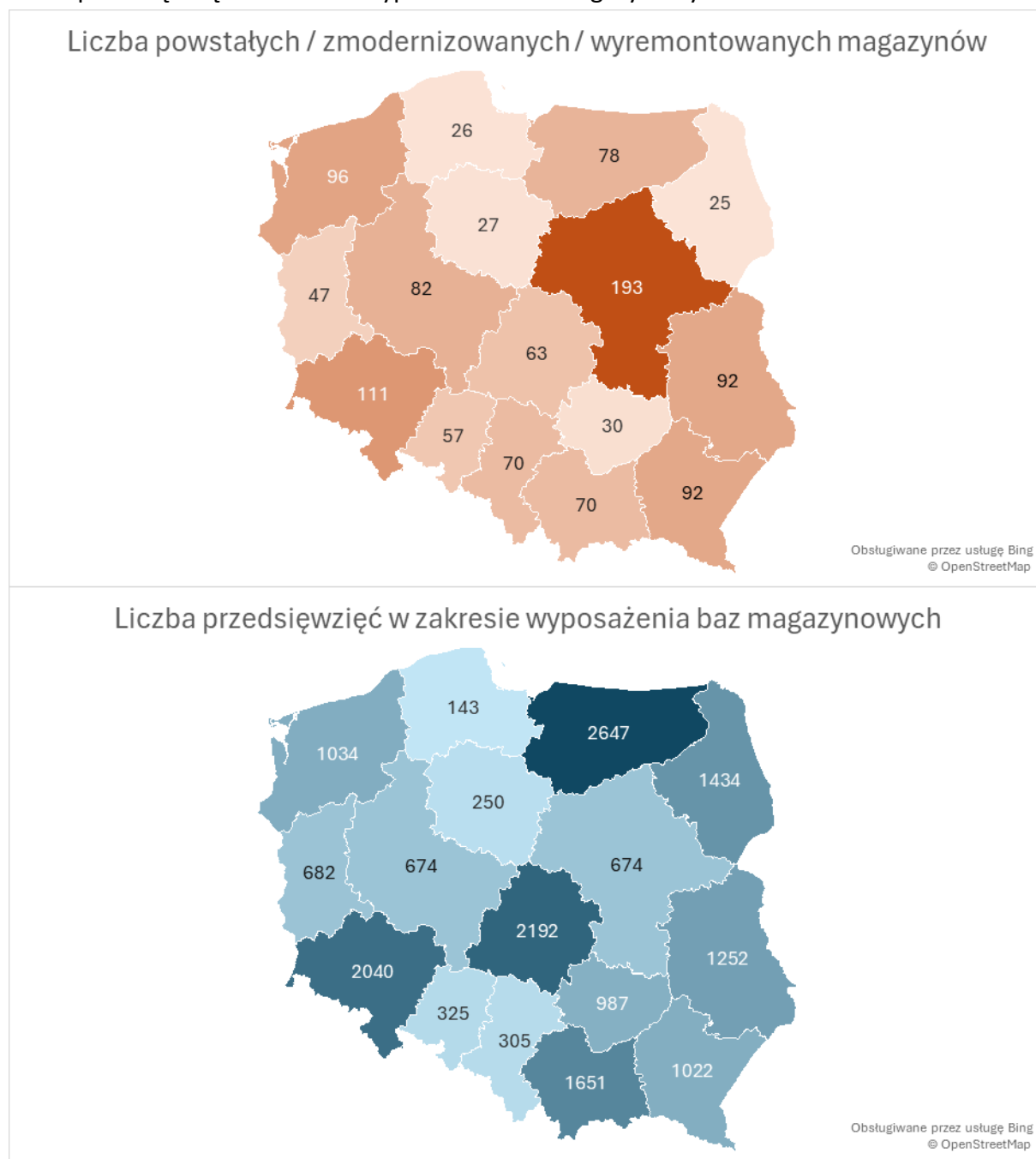
2.2. Zadania z zakresu zabezpieczenia logistycznego i zapewnienie ciągłości dostaw

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej nałożyła na organy ochrony ludności (między innymi na prezydentów miast na prawach powiatu, burmistrzów, wójtów) obowiązek zabezpieczenia logistycznego i zapewnienia ciągłości dostaw. Sprawnie funkcjonujący system logistyczny gwarantuje dostęp do żywności, wody, leków oraz innych niezbędnych zasobów, co w sytuacji kryzysowej ma kluczowe znaczenie dla ochrony życia i zdrowia ludzkiego. Zachowanie ciągłości dostaw pozwala również na utrzymanie stabilności społecznej oraz zapewnia możliwość skutecznego działania administracji publicznej. Zadania w omawianym zakresie były realizowane w roku 2025 w trzech aspektach:

- 1) uzupełnienie zasobów i infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- 2) zapewnienie ciągłości dostaw podstawowych usług,
- 3) utworzenie systemu Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

Ustawowe zadania realizowane przez organy ochrony ludności w tym zakresie były skupione na budowie i modernizacji magazynów oraz doposażeniu baz magazynowych w sprzęt niezbędny do realizacji zadań w sytuacjach kryzysowych, katastrof, zdarzeń masowych, wielkoobszarowych, gwałtownych zjawisk atmosferycznych, zagrożeń bronią masowego rażenia oraz w czasie wojny. Szczegółowe zestawienie przedsięwzięć w tym zakresie w poszczególnych województwach zaprezentowano poniżej.

Wykres 5. i 6. Liczba powstałych/zmodernizowanych/wyremontowanych magazynów oraz liczba przedsięwzięć w zakresie wyposażenia baz magazynowych.

Źródło: MSWiA.

W ramach działań wojewodów oraz organów samorządu terytorialnego, łączna liczba powstałych/zmodernizowanych/wyremontowanych magazynów wyniosła 1 159. Ponadto, wskazane organy przeprowadziły łącznie 17 312 przedsięwzięć w zakresie wyposażenia baz magazynowych w całej Polsce.

Równolegle realizowano zadania ukierunkowane na wzmacnianie zabezpieczenia logistycznego podmiotów leczniczych, obejmujące inwestycje w zasoby szpitalne oraz działania przygotowujące obiekty do funkcjonowania w warunkach ograniczonej dostępności

mediów. Takich inwestycji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w zasoby szpitalne zrealizowano 1 382.

Najczęstszymi zakupami realizowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego były zasoby takie jak: motopompy, nagrzewnice, pompy szlamowe, mobilne maszty oświetleniowe, paleciaki, wózki widłowe, pontony ratownicze. Jednostki zdecydowały o uzupełnieniu baz magazynowych m.in. o worki przeciwpowodziowe, namioty ratunkowe, zapory przeciwpowodziowe, łopaty, plandeki, geowłókninę, łóżka polowe, przecinarki, osuszacze, kuchnie polowe.

Kolejnym elementem zadaniowym realizowanym w omawianym zakresie były działania zmierzające do zwiększenia autonomii energetycznej wybranych obiektów, w tym dostosowywanie budynków do możliwości samodzielnego funkcjonowania w przypadku przerw w dostawach energii. Łącznie w 2025 roku wojewodowie wykazali 3 286 budynków dostosowanych do uzyskania autonomii energetycznej (tworzenie tzw. punktów bezpieczeństwa). W ramach zadań zabezpieczenia w energię elektryczną organy ochrony ludności wyposażały magazyny w agregaty prądotwórcze, zbiorniki na paliwo stałe, zestawy łączności satelitarnej, telefony satelitarne, radiotelefony.

Rysunek 4. Wzmocnienie zaplecza logistycznego i infrastruktury

Uzupełnieniem tych działań były przedsięwzięcia z zakresu zabezpieczenia dostępu do wody, obejmujące m.in. modernizację ujęć wody, przygotowanie alternatywnych źródeł

zaopatrzenia oraz rozwój rozwiązań umożliwiających dystrybucję wody na potrzeby ludności. W 2025 roku łącznie zrealizowano 2 748 tego typu przedsięwzięć. W ramach zadań zabezpieczenia dostępu do wody zakupiono cysterny do przewozu wody, beczkowsy, drobne narzędzia ułatwiające reagowanie na zdarzenia kryzysowe, np. filtry do wody pitnej, przyczepy z atestowanymi beczkami na wodę pitną, zbiorniki na wodę, mobilne stacje uzdatniania wody.

Zdjęcie 1. Nowe zbiorniki na wodę pitną na terenie woj. podkarpackiego.

Źródło: MSWiA.

Jednostki samorządowe dokonywały również zakupu ciągników, quadów z przyczepami, dronów, koparko-ładowarek, minikoparek czy ambulansów. Dodatkowo jednostki zostały zaopatrzone w dodatkowe elementy takie jak: zakup racji żywnościowych, hełmy, kamizelki, kamizelki kuloodporne, taczki, powerbanki, maseczki, koce, rękawice, defibrylatory, kombinezony, latarki, zestawy ratownicze, megafony, maski, megafony, pojemniki na paliwo.

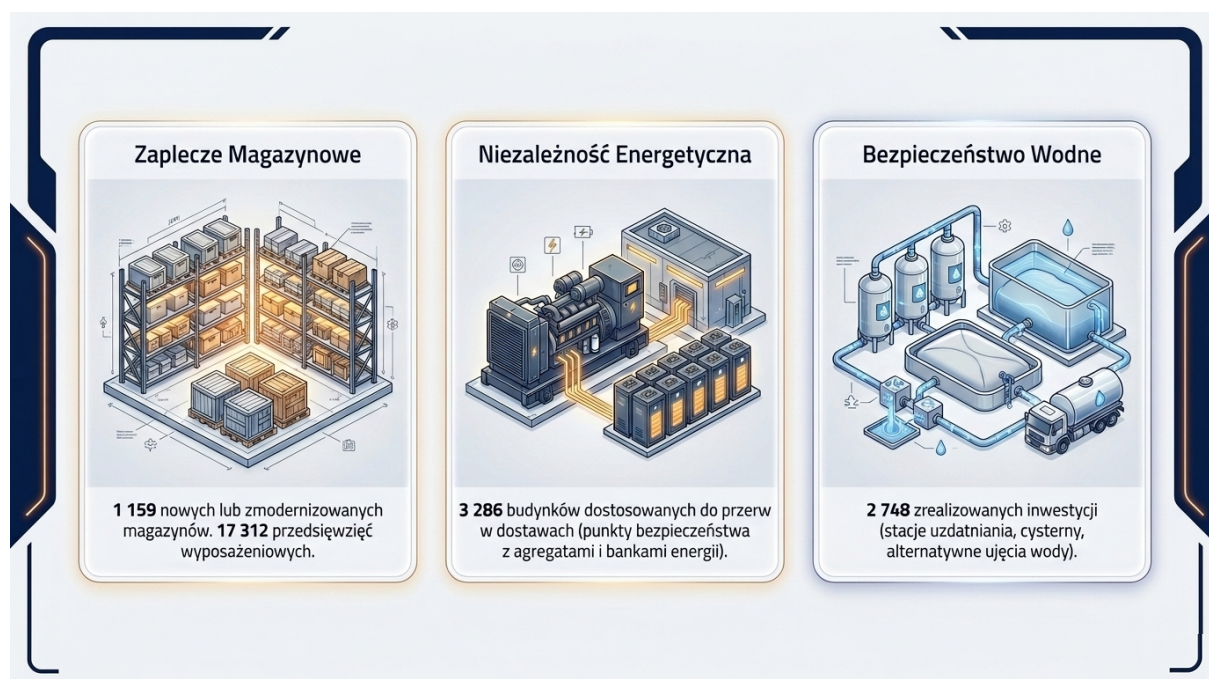
Beneficjentem (pośrednim i bezpośrednim) znacznej części dotacji celowych w tym obszarze były ochotnicze straże pożarne. Wydatki poniesione na rzecz ochotniczych straży pożarnych w tym zakresie wyniosły w 2025 r. łącznie 141 478 273,03 zł.

Zadania w zakresie zabezpieczenia logistycznego i zapewnienie ciągłości dostaw realizuje także Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1598, z późn. zm.), rezerwy strategiczne tworzy się m.in. w celu wsparcia wykonywania zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. W konsekwencji realizacja obowiązującego Rządowego Programu Rezerw Strategicznych na lata 2022–2026 wpisuje się w realizację zadań związanych z potrzebami

ochrony ludności i obrony cywilnej. Struktura zadaniowo-finansowa w zakresie tworzenia oraz odtworzenia rezerw i ich utrzymania prezentuje się w następujący sposób:

- rezerwy medyczne – 55 057 210 zł,
- rezerwy żywnościowe – 275 335 954 zł,
- rezerwy techniczne – 69 560 565 zł,
- rezerwy surowców i produktów naftowych – 59 402 048 zł,
- logistyka i ubezpieczenie – 3 504 890 zł.

Rysunek 5. Zabezpieczenie logistyczne

Rysunek 6. Rezerwy strategiczne

Ostatnim z zakresów zadaniowych tego obszaru było utworzenie i uruchomienie Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. Zgodnie z art. 200 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, działając na podstawie upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2025 r. Komenda Główna PSP realizowała w 2025 r. zadanie związane z uruchomieniem Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. W dniu 31 grudnia 2025 r. system CEZOL został uruchomiony w zakresie techniczno-deweloperskim. Ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniego okresu wdrożenia tego systemu, a także organizacji szkoleń dla osób wyznaczonych do jego obsługi zakłada się osiągnięcie pełnej gotowości operacyjnej systemu w terminie do dnia 30 czerwca 2026 roku.

Do momentu osiągnięcia przez system pełnej gotowości operacyjnej ewidencja zasobów odbywa się przez sporządzanie przez wojewodów sprawozdań rzeczowych ze zrealizowanych inwestycji i zakupów inwestycyjnych, które na koniec 2025 roku wynoszą ponad 47 tys. pozycji rzeczowych.

Realizacja zadań w obszarze zabezpieczenia logistycznego i zapewnienia ciągłości dostaw w 2025 roku miała charakter etapowy i obejmowała zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i przedsięwzięcia modernizacyjne oraz organizacyjne, zgodnie z katalogiem działań określonym w wytycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Podjęte działania stworzyły podstawy do dalszego rozwijania oraz integracji systemu zabezpieczenia logistycznego w 2026 roku, w tym do rozszerzenia skali inwestycji, dalszego doposażania baz magazynowych, wzmacniania odporności zasobów medycznych oraz

zwiększania autonomii energetycznej i wodnej obiektów istotnych dla ochrony ludności w całym kraju.

2.3. Zadania z zakresu utrzymania i rozwoju podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych

Obszar zadaniowy w zakresie utrzymania i rozwoju podmiotów ochrony ludności oraz organizacji pozarządowych stanowi kolejny istotny element budowy systemu ochrony ludności i obrony cywilnej, koncentrując się na kształtowaniu sieci współpracy oraz wzmacnianiu potencjału podmiotów zaangażowanych w realizację zadań ustawowych. Służby ratownicze, formacje, podmioty lecznicze oraz inne instytucje, które z punktu widzenia organu ochrony ludności będą potrzebne w realizacji systemu ochrony ludności na danym terenie, stanowią fundament sprawnego i skutecznego systemu bezpieczeństwa. Ich działania mogą obejmować m.in. organizację ewakuacji, zapewnienie schronienia, zabezpieczenie logistyczne, udzielanie pomocy medycznej, informowanie ludności oraz koordynowanie działań ratowniczych. Jasno określone kompetencje i odpowiedzialność poszczególnych podmiotów sprzyjają efektywnej współpracy. Skuteczny system ochrony ludności w dużej mierze zależy od właściwego przygotowania tych podmiotów, ich wyposażenia, wyszkolenia oraz zdolności do współdziałania.

Realizacja zadań ustawowych z zakresu utrzymania i rozwoju podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych odbywa się w następujących blokach tematycznych:

- 1) wyposażenie ratowników i podmiotów ochrony ludności,
- 2) zapewnienie sprzętu do działań ratowniczych i ewakuacji,
- 3) zapewnienie sprzętu logistycznego oraz CBRN,
- 4) utrzymanie wyposażenia,
- 5) realizacja zadań z zakresu ratownictwa medycznego.

Wyżej wymienione zadania były realizowane w dużej mierze przez jednostki PSP. W ramach wyposażenia ratowników i podmiotów ochrony ludności zakupiono 1 932 kompletów umundurowania specjalnego oraz wyposażenia osobistego, tj. niemal 20 tys. jednostek sprzętowych. Zakupy obejmowały m.in. ubrania specjalne, hełmy strażackie, rękawice, buty, kominiarki, latarki przeciwwybuchowe oraz odzież roboczą i treningową. Dodatkowo wyposażono ratowników i personel w środki ochrony indywidualnej przewidziane do działań z zakresu obrony cywilnej, przez zakup 47 tarcz balistycznych i 1 805 kompletów rezerwy wyposażenia ratownika, tj. ponad 10 tys. jednostek sprzętowych.

Rysunek 7. Modernizacja wyposażenia PSP

Kolejnym realizowanym zakresem zadaniowym było zapewnienie sprzętu do działań ratowniczych oraz ewakuacji. W ramach tego bloku zakupiono 737 szt. różnorodnego sprzętu przeznaczonego do działań ratowniczych i ewakuacyjnych. Zakupy obejmowały m.in.:

- średnie i ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze – 94 szt.,
- samochody ratownictwa technicznego z żurawiem – 10 szt.,
- samochód ratownictwa chemicznego – 1 szt.,
- ładowarki teleskopowe z lawetami – 6 szt.,
- pojazdy UTV z przyczepami i akcesoriami – 60 szt.,
- łodzie ratownicze z silnikami – 35 szt.,
- zestawy hydrauliczne (spalinowe i elektryczne) – 144 szt.,
- mikrobusy do ewakuacji osób – 69 szt.,
- samochody kwatermistrzowskie i typu pickup – 150 szt.,
- pojazdy ewakuacji medycznej – 6 szt.,
- zestawy ratownictwa medycznego – 64 szt.

Rysunek 8. Zakupy sprzętu i pojazdów

Zdjęcie 2. Samobieżna wielofunkcyjna maszyna inżynierska

Źródło: Akademia Pożarnicza.

W ramach realizacji bloku zadaniowego polegającego na zapewnieniu sprzętu logistycznego oraz CBRN jednostki PSP realizowały zakupy w ilości 148 szt. sprzętu, tj.:

- zbiorniki na paliwo z dystrybutorem – 123 szt.,
- przyczepy i kontenery do dekontaminacji – 15 szt.,
- kontenery sanitarne i mieszkalne – 3 szt.,
- przyczepy do dowożenia wody – 1 szt.,

- nośniki kontenerowe z przyczepami – 6 szt.

Zdjęcie 3. Budowa modułu rescEU CBRN, w tym zakup sprzętu i wyposażenia – wózki widłowe plus osprzęt do wózków widłowych

Źródło: Akademia Pożarnicza.

Państwowa Straż Pożarna, realizując opisane zadania, w znacznym stopniu osiągnęła zakładane cele rzeczowe i jakościowe na 2025 rok. Dalsze działania w 2026 roku pozwolą na pełną realizację założonych zadań oraz utrzymanie wysokiego potencjału ratowniczego i logistycznego PSP.

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej dała organom ochrony ludności narzędzia prawne do prowadzenia działań zmierzających do systemowego włączania podmiotów do struktury ochrony ludności, w szczególności przez formalizowanie współpracy w drodze porozumień oraz wydawanie decyzji o uznaniu za podmioty ochrony ludności. W konsekwencji wiąże się to z zapewnieniem rozwoju zdolności organizacyjnych i wykonawczych tych podmiotów, obejmującym wsparcie organizacyjne i finansowe. Zgodnie z art. 19 sprawozdawanej ustawy, w celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą zawierać porozumienia o wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej. W 2025 roku zawarto łącznie 960 takich porozumień z podmiotami ochrony ludności. Z kolei, na mocy art. 20 sprawozdawanej ustawy, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą uznać wskazane w ustawie podmioty za podmioty ochrony ludności, w drodze decyzji administracyjnej. W 2025 roku organy ochrony ludności wydały łącznie 823 decyzji w przedmiotowym zakresie.

Znaczącą rolę w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej odgrywa współpraca z organizacjami pozarządowymi, których udział w systemie ochrony ludności był wzmacniany przez zawieranie umów dotacyjnych. Umowy te obejmowały zarówno zapewnienie bieżącego funkcjonowania, jak i rozwój kompetencji oraz zaplecza organizacyjnego podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa ludności, w tym także podmiotów realizujących zadania z zakresu ratownictwa wodnego oraz górskiego. Wojewodowie i organy samorządu terytorialnego w ramach realizacji zadań w omawianym zakresie zawarli 556 umów dotacyjnych z podmiotami ochrony ludności na łączną kwotę 356 745 126,80 zł, z czego wykonanie w 2025 r. wyniosło 310 497 920,30 zł, co stanowi 87% środków zaangażowanych na ten cel.

Rysunek 9. Wsparcie Jednostek OSP

W ramach omawianego w niniejszym rozdziale zakresu zadaniowego, realizowane są także zadania z zakresu ratownictwa medycznego, w szczególności obejmujące działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego. Również środki finansowe wskazane w art. 155 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej składają się na pulę środków przeznaczonych na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Środki przekazane w 2025 roku na realizację zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 141) wyniosły 304 992 000 zł. W ramach powyższego realizowane były loty ratunkowe do zdarzeń oraz lotnicze transporty sanitarne pomiędzy szpitalami. Liczba wylotów lotniczych zespołów ratownictwa medycznego w 2025 r. wyniosła 11 257, z kolei liczba wylotów lotniczych zespołów transportu sanitarnego w 2025 r. wyniosła 1 644. Od 1 stycznia 2023 roku

świadczenia zdrowotne udzielane przez zespoły ratownictwa medycznego finansowane są natomiast z budżetu Narodowego Funduszu Zdrowia. W 2025 roku warunki finansowe na ten rodzaj świadczeń zostały ustalone na poziomie 4 849 656 266,57 zł.

Tabela 3. Podział ww. środków finansowych na województwa

Oddział Wojewódzki NFZ	Wartość umów
Dolnośląski	333 148 699,52 zł
Kujawsko-Pomorski	288 926 668,32 zł
Lubelski	287 327 478,18 zł
Lubuski	163 883 642,56 zł
Łódzki	315 073 568,58 zł
Małopolski	374 263 963,95 zł
Mazowiecki	642 829 534,50 zł
Opolski	136 537 629,92 zł
Podkarpacki	289 433 677,21 zł
Podlaski	182 114 495,40 zł
Pomorski	291 575 817,19 zł
Śląski	504 916 644,60 zł
Świętokrzyski	144 175 505,76 zł
Warmińsko-Mazurski	243 426 789,76 zł
Wielkopolski	395 092 727,58 zł
Zachodniopomorski	256 929 423,54 zł
ŁĄCZNIE	4 849 656 266,57 zł

Zespoły ratownictwa medycznego w 2025 roku wykonały łącznie 3 295 393 wyjazdów do zdarzeń, gdzie potrzebna była pomoc pacjentom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Na koniec roku funkcjonowało łącznie 1 711 zespołów ratownictwa medycznego.

Efektem realizacji wszystkich powyżej opisanych zadań w omawianym obszarze było stworzenie warunków do dalszego rozwoju i konsolidacji sieci podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych w kraju.

2.4. Zadania z zakresu edukacji i szkoleń

Kluczowym obowiązkiem ustawowym w zakresie edukacji i szkoleń jest organizacja szkoleń kadry z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Istotną rolę w tym zakresie odgrywa Akademia Pożarnicza, która prowadzi szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów.

Akademia Pożarnicza w 2025 roku na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej przeprowadziła szkolenie z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla

450 osób pełniących funkcje: ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów, w tym:

- szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych w formie wyższych Kursów Ochrony Ludności (WKOL-C) – razem 40 osób,
- szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla wojewodów i marszałków województw w formie wyższych Kursów Ochrony Ludności (WKOL-W) – razem 32 osoby,
- szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla osób pełniących funkcję starosty w formie wyższych Kursów Ochrony Ludności (WKOL-P) – razem 378 osób.

Równocześnie Akademia Pożarnicza w okresie od października do grudnia 2025 roku przeprowadziła szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla:

- 1) komendantów wojewódzkich PSP – razem 16 osób,
- 2) komendantów powiatowych (miejskich) PSP – razem 335 osób,
- 3) kadry wojewódzkich wydziałów zarządzania kryzysowego w urzędach obsługujących wojewodów jako organy ochrony ludności i obrony cywilnej – razem 30 osób.

Zakres tematyczny przedmiotowych szkoleń dla kadry kierowniczej PSP to:

- 1) uwarunkowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce, w tym zagrożenia społeczności lokalnej,
- 2) podmiot ochrony ludności w systemie ochrony ludności i obrony cywilnej – rola, funkcje, zadania i sposoby ich realizacji,
- 3) funkcjonowanie podmiotu ochrony ludności w stanach nadzwyczajnych oraz w czasie wojny,
- 4) przygotowanie i planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej, w tym planowanie ciągłości działania,
- 5) współpraca, wsparcie i współdziałanie w ochronie ludności i obronie cywilnej,
- 6) wykrywanie zagrożeń, powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie. Komunikacja kryzysowa i komunikacja ryzyka,
- 7) działania pomocowe w warunkach obrony cywilnej,
- 8) pierwsza pomoc przedmedyczna,
- 9) ewakuacja oraz środki indywidualnej i zbiorowej ochrony.

Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla komendantów powiatowych (miejskich) PSP realizowane są w oparciu o załącznik nr 7 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia (Dz. U. poz. 162).

Poza szkoleniami z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w art.50 ust. 1 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, oraz szkoleniami dla komendantów wojewódzkich oraz powiatowych (miejskich) PSP w okresie od lipca do grudnia 2025 roku Akademia Pożarnicza przeprowadziła kilkanaście edycji szkoleń dla:

- 1) kadry urzędów obsługujących organy ochrony ludności,
- 2) kadry innych urzędów,
- 3) pracowników podmiotów ochrony ludności.

Liczba przeszkolonych osób w ramach tych szkoleń to 566 osób.

Łącznie Akademia Pożarnicza w 2025 roku w ramach szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeszkoliła 1 397 osób.

Akademia Pożarnicza realizuje również zadanie ustawowe polegające na weryfikacji podmiotów prowadzących szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Prawne podstawy procesu weryfikacji osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej określone zostały, zarówno w art. 50 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, jak również w § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2025 roku w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia. W celu zapewnienia jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze całego kraju, wszystkie podmioty prowadzące szkolenia, o których mowa w art. 50 ust. 2 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, muszą spełniać wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia. Wykaz podmiotów – osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które uzyskały informację o pozytywnym wyniku weryfikacji jest dostępny na stronie uczelni.

W odniesieniu do 139 złożonych wniosków, szczegółowe dane statystyczne prezentują się następująco:

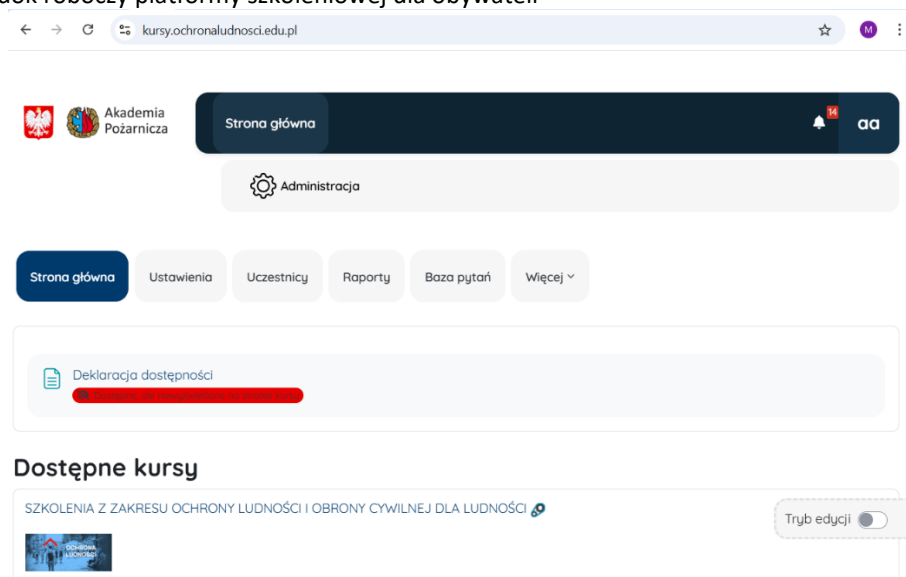
- zakończone oceną pozytywną: 77,
- zakończone oceną negatywną: 19,
- wnioski pozostawione bez rozpatrzenia: 12 (np. złożone przez podmioty, które nie muszą się weryfikować, np. uczelnie),
- wnioski pozostawione bez ponownego rozpatrzenia: 3 (wnioski podmiotów, które uzyskały weryfikację i złożyły ponownie o weryfikację),
- wnioski, których procedowanie zostało wstrzymane z uwagi na prośbę wnioskodawców: 5,
- wnioski w dalszym ciągu rozpatrywane: 23 (wnioskodawcy zostali poinformowani o konieczności uzupełnienia braków formalnych, oczekiwanie na uzupełnienie dokumentacji umożliwiającej wydanie oceny).

Podsumowując, liczba wniosków zamkniętych w 2025 roku wyniosła 116.

W 2025 roku zostało opracowane narzędzie informatyczne, które w 2026 roku służy do usprawnienia procesu weryfikacji osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dokonywanej przez Akademię.

Organizacja szkoleń oraz przedsięwzięć promocyjnych odgrywa istotną rolę w systemie ochrony ludności. Podnoszenie świadomości społecznej oraz rozwijanie praktycznych umiejętności w zakresie reagowania na zagrożenia bezpośrednio przekłada się na poziom bezpieczeństwa mieszkańców. Odpowiednio przygotowana społeczność potrafi szybciej i skuteczniej reagować w obliczu zagrożenia. Należy również wspomnieć o kolejnym zadaniu zrealizowanym przez Akademię Pożarniczą, a mianowicie budowie platformy szkoleniowej z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ludności cywilnej. Uruchomienie szkolenia zostało zaplanowane na 2026 rok, a jego odbiorcami będzie ogół obywateli. Zasoby sprzętowe uwzględniają udział w szkoleniu minimum 2 milionów osób w skali roku.

Zdjęcie 4. Widok roboczy platformy szkoleniowej dla obywateli

Inwestycja w kompetencje kadry i funkcjonariuszy Akademii Pożarniczej przekłada się bezpośrednio na zwiększenie skuteczności i szybkości reagowania w obliczu zagrożeń. Stąd też niezwykle ważnym aspektem działania Akademii w tym zakresie były:

- szkolenie dla operatorów/pilotów bezzałogowych statków powietrznych – 23 osoby,
- szkolenia dla operatorów specjalistycznych maszyn/urządzeń – 21 osób,
- szkolenia dla kierowców kategorii C, D, E – 17 osób.

Dodatkowo Akademia wydała liczne publikacje z zakresu organizacji i zarządzania ochroną ludności i obroną cywilną, m.in. materiały edukacyjne, książki, wydawnictwa elektroniczne i normy, przeprowadziła szereg prac naukowo-badawczych w dziedzinie ochrony ludności oraz zrealizowała inwestycje oraz zakupy inwestycyjne w zakresie utworzenia bazy i zaplecza poligonowego, infrastrukturalnego oraz edukacyjnego.

Zdjęcie 5. Publikacje z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Źródło: Akademia Pożarnicza.

Rysunek 10. Poradnik bezpieczeństwa w różnych językach

Do ustawowych obowiązków organów ochrony ludności należy m.in. wzmocnienie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym zapewnienie popularyzowania wiedzy o bezpieczeństwie i ochronie ludności i obronie cywilnej wśród społeczeństwa czy przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze kraju. Na szczęblu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zadania te były realizowane także przez:

- 1) opracowanie oraz dostarczenie do każdego gospodarstwa domowego Poradnika Bezpieczeństwa,
- 2) organizację szkoleń dla ludności w zakresie prawidłowego zachowania się w sytuacji zagrożenia, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 3) szeroko zakrojoną kampanię informacyjną.

W 2025 roku została utworzona strona internetowa dedykowana ochronie ludności i obronie cywilnej www.gov.pl/obrona-cywilna. Zrealizowano także kampanię informacyjną na temat sygnałów alarmowych, czy kampanię promocyjną Poradnika Bezpieczeństwa w Sejmie RP. Przygotowano także spot radiowy o dostępności Poradnika on-line, zlecono spoty telewizyjne poświęcone 8 zagadnieniom poruszonym w Poradniku (dezinformacja, zabezpieczenie domu ewakuacja, przygotowanie plecaka bezpieczeństwa, udzielanie pomocy innym, miejsca schronienia, syreny alarmowe, a także zabezpieczenie zwierząt) oraz przygotowaniu obywateli na wysyłkę Poradnika do gospodarstw domowych. Dodatkowo zorganizowano także kampanię informacyjną dotyczącą tematyki poruszanej w Poradniku w pociągach PKP Intercity w dniach 16–31 grudnia 2025 roku – łączny zasięg tej kampanii to 914 041 możliwych kontaktów z obywatelami.

Wojewodowie oraz organy samorządu terytorialnego realizowali zadania z zakresu edukacyjno-szkoleniowego przez edukację społeczeństwa w zakresie umiejętności przetrwania w sytuacjach kryzysowych i promowanie bezpiecznych zachowań w sytuacji zagrożenia (w tym w aspekcie budowania odporności psychologicznej) oraz przez organizację szkoleń z zakresu szeroko pojętej ochrony ludności i obrony cywilnej.

W ramach realizacji tych zadań ww. organy zorganizowały łącznie ponad 5 tys. szkoleń dla ponad 182 tys. osób, oraz zorganizowały ponad 9 tys. przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych.

Jednym z podstawowych narzędzi w budowaniu odporności społecznej i przygotowaniu obywateli do reagowania w sytuacjach kryzysowych, opracowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z Ministerstwem Obrony Narodowej oraz Rządowym Centrum Bezpieczeństwa jest Poradnik Bezpieczeństwa. Jego treści merytoryczne zostały przygotowane przez pracowników administracji publicznej, przez przedstawicieli wojska, funkcjonariuszy służb, organizacje pozarządowe oraz ekspertów z poszczególnych obszarów merytorycznych. W prace nad treścią zaangażowanych było również ponad 100 ekspertów reprezentujących różne instytucje i środowiska eksperckie, co zapewniło interdyscyplinarne podejście do opracowania publikacji oraz uwzględnienie różnorodnych perspektyw i doświadczeń zawodowych. Poradnik Bezpieczeństwa został udostępniony w wersji cyfrowej w dniu 28 sierpnia 2025 r. na dedykowanej stronie internetowej www.gov.pl/poradnik-bezpieczenstwa. Temat Poradnika był szeroko obecny w mediach ogólnopolskich i lokalnych, co sprzyjało publicznej debacie i wymianie opinii w zakresie ochrony ludności. Dystrybucja drukowanej wersji Poradnika rozpoczęła się w grudniu 2025 r. i zakończyła się 31 stycznia

2026 r. Publikacja trafiła w sumie do 16 321 144 gospodarstw domowych w niewiele ponad miesiąc.

Dodatkowo, z poziomu centralnego, zlecono Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi realizację zadania publicznego z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej ukierunkowane na zwiększanie odporności społecznej przez przygotowanie obywateli do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożeń. Liczba wyświetleń informacji nt. zadania w mediach społecznościowych wyniosła łącznie 9 833 829. W 2025 roku powszechne kursy przeprowadzono w 161 miejscowościach. Zakres merytoryczny zadania obejmował prowadzenie kursów w dwóch uzupełniających się obszarach:

- Pierwsza Pomoc (PP) ukierunkowana na rozwój praktycznych kompetencji ratunkowych – przeszkolono w tym zakresie łącznie 11 213 osób,
- Pierwsza Pomoc Psychologiczna (PPP) ukierunkowana na przygotowanie uczestników do wspierania osób w kryzysie emocjonalnym, z wykorzystaniem metody „Patrz, Słuchaj, Połącz”, ćwiczeń praktycznych oraz technik aktywnego słuchania i uspokajania – przeszkolono łącznie 1 323 osoby.

Zadania w zakresie edukacyjno-szkoleniowym realizowała również Komenda Główna PSP, która m.in. nadzorowała realizację przez szkoły PSP inwestycji poligonowych i infrastrukturalnych czy przeprowadziła, w imieniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, postępowanie przetargowe za zakup czujek tlenu węgla i dymu. W ramach wskazanego postępowania zakupiono 140 tys. autonomicznych czujek dymu i tlenu węgla dla najbardziej potrzebujących mieszkańców kraju.

Istotną rolę w tym obszarze zadaniowym odegrał także podmiot ochrony ludności, jakim są jednostki OSP. Wydatki poniesione na rzecz OSP w zakresie edukacji i szkoleń wyniosły w 2025 r. 5 471 207,69 zł.

Rolę podmiotu wspierającego organy ochrony ludności w organizacji zajęć pozaszkolnych oraz innych form edukacji (art. 57 ust. 3 ustawy) pełniło również Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (dalej: RCB), realizujące zadania przez:

- opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu ochrony ludności, w tym treści poradnikowych i informacyjnych kierowanych do obywateli,
- wsparcie komunikacyjne działań edukacyjnych realizowanych przez organy i podmioty ochrony ludności, w szczególności przez kanały informacyjne RCB,
- udział w działaniach informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców, mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przygotowania na sytuacje kryzysowe,
- bieżące komunikowanie zasad bezpieczeństwa w mediach tradycyjnych (prasa, telewizja, radio) oraz cyfrowych (media społecznościowe).

Ważną rolę jako podmiotu wspierającego zadania administracji publicznej w zakresie edukacyjno-szkoleniowym odegrała także Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, która zorganizowała w 2025 roku szkolenia z zakresu „Ochrona ludności i obrona cywilna”, przeprowadzone w formie 10 webinarów dla członków korpusu służby cywilnej, a realizowane w ramach Planu szkoleń centralnych na 2025 rok. Szkolenia te zostały przeprowadzone przy współpracy z Departamentem Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA. Łącznie w szkoleniach udział wzięło 4 932 uczestników.

2.5. Zadania z zakresu Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej oraz alarmowania, ostrzegania i powiadamiania

Do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej naczelne i centralne organy administracji publicznej, w tym administracja rządowa i samorządowa, nie posiadały zintegrowanego systemu łączności, zarówno jawnego, jak i niejawnego. Ustawa stworzyła ramy prawne do wprowadzenia Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej (SBŁP).

SBŁP to wielowarstwowy system składający się ze zbioru zastępowalnych elementów powiązanych ze sobą relacjami w taki sposób, że stanowią one całość zdolną do zapewnienia bezpieczeństwa i odporności komunikacji na potrzeby realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.

Poszczególne podsystemy, wchodzące w skład SBŁP, wskazane zostały w art. 74 ust. 5 ustawy OLiOC.

SBŁP ma zapewnić zbudowanie interoperacyjności między systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz innymi wydzielonymi systemami łączności, w tym z systemami pozostającymi we właściwości Ministra Obrony Narodowej. Zapewni także możliwość przekazywania informacji o zagrożeniach między elementami systemu wykrywania zagrożeń, a także możliwość powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach.

Zgodnie z art. 74 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej minister właściwy do spraw wewnętrznych organizuje i nadzoruje SBŁP w celu zapewnienia ciągłości i bezpieczeństwa funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności i obrony cywilnej.

Zgodnie z przyjętym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji kierunkiem działania, budowa SBŁP realizowana jest w oparciu o sieci i systemy teleinformatyczne posiadane lub wykorzystywane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz służby i organy podległe lub nadzorowane przez ministra. Takie podejście jest w szczególności uzasadnione ekonomicznie z punktu widzenia ograniczenia kosztów finansowych, które w przypadku przyjęcia odmiennego rozwiązania wiązałoby się z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów budowy nowej infrastruktury dedykowanej na potrzeby SBŁP.

Zgodnie z Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w ramach obszaru 5 pn. „Bezpieczna łączność Państwowa oraz alarmowanie, ostrzeganie i powiadamianie” w 2025 roku zapewnione zostały środki finansowe na realizację zadań z zakresu SBŁP w wysokości 302 999 300,00 zł. W ramach wskazanej puli środków zadania realizowały: Komenda Główna Policji oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, które wydatkowały środki na:

- zakup urządzeń dla sieci GovNet oraz rozbudowę infrastruktury zarządzania SBŁP – łącznie 68 544 614,29 zł,
- rozbudowę infrastruktury TETRA do zasięgu krajowego, jej utrzymanie oraz zakup urządzeń abonenckich w ramach budowy jednolitego, ogólnokrajowego systemu radiowego dla służb resortu spraw wewnętrznych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne – łącznie 183 346 800,24 zł,
- zakup mobilnych węzłów dostępowych (1 070 sztuk zestawów) – łącznie 46 702 499,76 zł.

Na realizację dalszych zadań z zakresu SBŁP w 2026 r. zaplanowano 259 235 500,00 zł.

Ustawowe zadania z zakresu alarmowania, ostrzegania i powiadamiania są realizowane przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (art. 22 ustawy ochrony ludności i obrony cywilnej) oraz Komendę Główną PSP.

W 2025 r. RCB rozesłało łącznie 306 alertów, w tym 182 pogodowe, 22 smogowe, 4 inne, 13 pożarowych, 40 sanitarnych, 38 dotyczących służb oraz 7 alertów COP – ostrzeganie.

Tabela 4. Szczegółowe dane dotyczące kampanii alertowych.

POGODA	BURZE / BURZE Z GRADEM	9
POGODA	BURZE, SILNY WIATR	36
POGODA	BURZE, ULEWNY DESZCZ	40
POGODA	BURZE, SILNY WIATR, GRAD	24
POGODA	INTENSYWNE OPADY DESZCZU	18
POGODA	SILNY WIATR	25
POGODA	ULEWNY DESZCZ Z SILNYM WIATREM	4
POGODA	OPADY MARZĄCE	4
POGODA	INTENSYWNE OPADY ŚNIEGU	14
POGODA	ZAMIECIE I ZAWIEJE	2
POGODA	SILNY WIATR / ZAWIEJE I ZAMIECIE	6
POŻAR	POŻAR SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH / ZADYMNIENIE	11
POŻAR	ZAGROŻENIE POŻAROWE W LASACH	2
SANITARNE	BRAK PRZYDATNOŚCI / PRZYDATNOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA	23
SANITARNE	WŚCIEKLIZNA	14
SANITARNE	ZATRUCIE / ZANIECZYSZCZENIE WÓD	3
SMOG	PM-10 SMOG	22
SŁUŻBY	ĆWICZENIA ANTYTERRORYSTYCZNE	3
SŁUŻBY	ĆWICZENIE OBRONNE / RATOWNICZE	29
SŁUŻBY	DZIAŁANIA POSZUKIWAWCZE	2
SŁUŻBY	PODJĘCIE NIEWYBUCHU	3
SŁUŻBY	POSZUKIWANIA	1
INNE	SM00 ODWOŁANIE / SM80 POLACY ZA GRANICĄ	2
INNE	INFO DLA PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ	2
COP	ZAGROŻENIE Z POWIETRZA	7

Źródło: Rządowe Centrum Bezpieczeństwa.

W ramach monitorowania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy (art. 22 pkt 1), RCB realizowało zadania Krajowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (KCZK) umożliwiającego przekazywanie niezbędnych informacji między strukturami zarządzania kryzysowego. Realizując funkcję KCZK, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa zapewniło całodobowy dyżur i obieg informacji, w tym monitorowanie zagrożeń oraz powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach. Przekazywanie powyższych informacji między strukturami zarządzania kryzysowego oraz służbami realizowano w oparciu o informacje ujęte w:

- raportach dobowych RCB,
- raportach dobowych RCB – załącznikach dla MSWiA,
- raportach sytuacyjnych,
- krótkich informacjach tekstowych (SMS) przekazywanych do przedstawicieli kierownictwa administracji rządowej, kierownictwa i służb dyżurnych Biura Bezpieczeństwa Narodowego oraz służb.

RCB w ramach Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (KPZK) realizuje procedurę operacyjną SPO-13 *Ostrzeganie i alarmowanie wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniu uderzeniami z powietrza*. W 2025 roku RCB uruchomiło procedurę 64 razy.

RCB prowadzi także krajową koordynację realizacji zadań wynikających z uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) i Unii Europejskiej (UE) w zakresie budowania odporności państwa na zagrożenia m.in. przez:

- udział w pracach Komitetu Odporności NATO (*Resilience Committee*),
- udział w pracach unijnej grupy AHWP Resilience: grupa ad hoc ds. gotowości, zdolności reagowania i odporności na przyszłe kryzysy (*Ad Hoc Working Party on preparedness, response capability and resilience to future crises*) – horyzontalna grupa Rady UE w obszarze zarządzania kryzysowego,
- udział w pracach unijnej grupy PROCIV CER (*Working Party On Civil Protection Critical Entities Resilience*) – grupa Rady UE w obszarze odporności podmiotów krytycznych,
- udział w pracach unijnej grupy CERG (*Critical Entities Resilience Group*) – grupa ds. odporności podmiotów krytycznych,
- koordynację mechanizmu IPCR (*Integrated Political Crisis Response*) – unijny mechanizm reagowania kryzysowego,
- koordynację ćwiczeń międzynarodowych: NATO – CMX (*Crisis Management Exercise*) oraz UE – *Integrated Resolve PACE*,
- koordynację prac międzyresortowych grup odporności zgodnie z zapisami uchwały nr 7 Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2025 r. w sprawie zlecenia Rządowemu Centrum Bezpieczeństwa koordynacji udziału przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Komitetu Odporności Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Kolejnym z zadań realizowanych przez RCB jest opracowanie krajowego planu ewakuacji i koordynowanie sporządzania przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności (art. 22 pkt 3 ustawy). Krajowy Plan Ewakuacji (KPE) powstanie na bazie Wojewódzkich Planów Ewakuacji Ludności (WPEL). Przewiduje się, że po uzgodnieniu WPEL (wariant pożądany) KPE zostanie przedstawiony do zatwierdzenia Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa opracowuje, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (SGWP), wytyczne dla wojewódzkich planów ewakuacji ludności (art. 41 ust. 1 ustawy). „Wytyczne do opracowania wojewódzkich planów ewakuacji ludności” zostały sporządzonej uzgodnione z SGWP i MSWiA oraz wysłane do wojewodów 18 czerwca 2025 roku. W ramach koordynacji przez RCB przygotowania przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności, przedstawiciele RCB zorganizowali w lutym 2025 r. warsztaty dla przedstawicieli wojewodów w zakresie procesu planistycznego oraz ogólnej koncepcji ewakuacji. W warsztatach, oprócz przedstawicieli urzędów wojewódzkich, wzięli udział przedstawiciele SGWP, MSWiA oraz Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa realizowało również zadania Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez:

- przygotowywanie i dystrybucję bieżących informacji oraz komunikatów dotyczących zagrożeń dla ludności,
- obsługę informacyjną posiedzeń i odpraw z udziałem Prezesa Rady Ministrów, członków Rady Ministrów oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w szczególności w zakresie syntetycznego przedstawiania sytuacji zagrożeń oraz działań komunikacyjnych państwa,
- współtworzenie przekazu informacyjnego pomiędzy RCB, a kluczowymi instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę ludności (IMGW, PSP, Policja, MSWiA, resorty właściwe), w celu zapewnienia spójności informacji kierowanych do decydentów,
- przygotowywanie materiałów informacyjnych i komunikacyjnych wspierających proces podejmowania decyzji na poziomie rządowym.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa realizowało także zadania powierzone w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności przez:

- realizację zadań Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministra SWiA,
- współtworzenie we współpracy z MON i MSWiA Poradnika Bezpieczeństwa,
- prowadzenie działań informacyjnych i komunikacyjnych wspierających realizację polityki państwa w obszarze ochrony ludności,
- bieżące wsparcie komunikacyjne działań koordynowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie ochrony ludności, w tym przez opracowywanie komunikatów, rekomendacji i materiałów informacyjnych,
- bieżące komunikowanie zasad bezpieczeństwa w mediach tradycyjnych (prasa, telewizja, radio) oraz cyfrowych (media społecznościowe).

Jednym z zadań RCB jest współdziałanie z organami ochrony ludności (art. 22 pkt 8 ustawy), które jest realizowane na zasadzie wymiany informacji w systemie stałych dyżurów. Za koordynację realizacji zadań ochrony ludności / obrony cywilnej na poziomie krajowym odpowiada MSWiA, na poziomie wojewódzkim wojewodowie. W obu przypadkach wynika to wprost z ustawy. RCB współpracuje na bieżąco z wojewodami w ramach procesu koordynacji przygotowania wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Ponadto RCB współdziałało z organami ochrony ludności przez:

- stałą współpracę komunikacyjną z wojewodami oraz wojewódzkimi centrami zarządzania kryzysowego, w szczególności w zakresie uzgadniania treści komunikatów kierowanych do mieszkańców,
- współdziałanie m.in. z Państwową Strażą Pożarną przy informowaniu społeczeństwa o zagrożeniach i zalecanych działaniach ochronnych,

- koordynację przekazu informacyjnego pomiędzy szczeblem centralnym a regionalnym w sytuacjach kryzysowych i podwyższonej gotowości.

2.6. Zadania z zakresu oznakowania podmiotów obrony cywilnej

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym inwestycje finansowane z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej powinny zostać oznakowane logotypem „Ochrona Ludności”, a stosownie do potrzeb również międzynarodowym znakiem obrony cywilnej. Oznakowanie inwestycji powinno być zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 roku w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953, z późn. zm.).

Według danych przekazanych przez wojewodów, na dzień 31 grudnia 2025 roku, zgodnie z ww. wytycznymi, oznakowano 71 obiektów oraz 1 241 zakupów inwestycyjnych.

W 2025 roku kontynuowano także prace legislacyjne nad aktem wykonawczym do art. 140 ustawy, tj. rozporządzeniem określającym sposób i tryb prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej, nadawania i uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej i powoływania do służby w obronie cywilnej, wzór wniosku o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej, sposób przekazywania wezwania do służby w obronie cywilnej oraz wzór karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej i wzór wezwania do służby w obronie cywilnej. Brak możliwości wcześniejszego wydania rozporządzenia wynikał z konieczności zmiany części przepisów ustawowych dotyczących zasad przetwarzania danych w ewidencji, w tym w częściach niejawnych.

3. Sposób finansowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej

Zgodnie z art. 155 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% produktu krajowego brutto. W skład wskazanych środków, zgodnie z art. 115 ust. 2 ustawy wchodzi:

- 1) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i wojewodów oraz wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- 2) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez:
 - a) ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie zadań, o których mowa w:
 - art. 4 ust. 1 pkt 1 w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej,
 - art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
 - b) Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ratownictwa medycznego,
- 3) środki ujęte w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości 0,15% produktu krajowego brutto.

Za podstawę przyjęto PKB za 2023 rok w wysokości 3 410,1 mld zł, ogłoszony w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 maja 2024 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości PKB w 2023 r. (M.P. poz. 368) oraz PKB za 2024 rok w wysokości 3 641 mld zł, prognozowany w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (według aktualizacji z 10 października 2024 roku.).

Zgodnie z art. 156 ust. 2 ustawy, Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej określa sposób finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2. W rozdziale 5 i 6 Programu w sposób przejrzysty i transparentny opisuje się sposób podziału środków finansowych, zarówno na poziomie wojewódzkim, jak i centralnym. Zasady podziału środków zostały zaakceptowane m.in. przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego oraz Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z kolei zgodnie z treścią Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026, przyjętego uchwałą nr 72 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r., podział środków w wysokości 0,3% PKB przedstawia się następująco:

Tabela 5. Podział środków w wysokości 0,3% PKB

Lp.	Rodzaj wydatków		2025	2026
1.	wydatki resortu spraw wewnętrznych i wojewodów (PSP) oraz RARS	MSWiA i wojewodowie (z uwzględnieniem wydatków na Komendę Główną PSP, Akademię Pożarniczą i komendy wojewódzkie oraz powiatowe PSP w części 85 – wojewodowie)	5 779 676 000 zł	5 475 756 000 zł
		RCB	12 607 000 zł	12 641 000 zł
		RARS (z uwagi na aktualizację RPRS kwoty wydatków na lata 2025 i 2026 mogą ulec zmianie)	601 916 000 zł	662 031 000 zł
	łącznie		6 394 199 000 zł	6 150 428 000 zł
2.	wydatki resortu zdrowia na ratownictwo medyczne oraz działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego	Zespoły Ratownictwa Medycznego (finansowane przez NFZ) i zadania zespołów ratownictwa medycznego zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym	4 896 526 000 zł	5 236 345 000 zł
		Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (finansowane przez Ministra Zdrowia z części 46 – zdrowie, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym)	294 513 000 zł	294 513 000 zł
	łącznie		5 191 039 000 zł	5 530 858 000 zł
3.	środki ujęte w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości 0,15% produktu krajowego brutto		5 115 150 000 zł	5 461 800 000 zł
ŁĄCZNIE:			16 700 388 000 zł	17 143 086 000 zł

Zgodnie z art. 155 ust. 5 ustawy, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, w porozumieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej, dokonało podziału środków, o których mowa w art. 155 ust. 4 ustawy, tj. w 2025 r. – 5 115 150 000 zł, na poszczególne części budżetu państwa wskazane w art. 155 ust. 6 ustawy z uwzględnieniem Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w oparciu o przepisy wydane na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.). Środki te zostały ujęte w części 42 „Sprawy wewnętrzne” oraz części 85 „Wojewodowie” w ramach działu 752 – obrona narodowa. Kryterium wyjściowym podziału środków w ramach Programu było założenie, że:

- 80–90% zostanie przeznaczone dla województw, w tym 90% z tej kwoty na zadania realizowane przez samorządy,
- 10–20% zostanie przeznaczone na zadania ponadlokalne, inwestycje pilotażowe oraz strategiczne (centralne).

Następnie pula przeznaczona dla województw została podzielona wg poniższych kryteriów:

- ogólna liczba mieszkańców w województwach,
- wskaźnik urbanizacji (liczba mieszkańców miast do ogólnej liczby mieszkańców),
- wskaźnik zwiększonego bezpieczeństwa na wschodniej granicy Polski w ramach Programu „Tarcza Wschód” dla województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, i części województwa mazowieckiego,
- miasto stołeczne Warszawa przy podziale środków traktowane było jak odrębne województwo z uwzględnieniem wskaźników: urbanizacji i ogólnej liczby mieszkańców.

Proces podziału środków na poszczególne województwa wyglądał następująco:

- 1) wprowadzono dane statystyczne dla każdego z województw,
- 2) wprowadzono dane statystyczne o liczbie mieszkańców województwa, także z podziałem na liczbę mieszkańców miast i wsi,
- 3) podzielono wstępnie środki na pulę wojewódzką (83%) i pulę centralną (17%),
- 4) dla puli wojewódzkiej, z uwagi na wyższą gęstość zaludnienia na terenach miejskich, a także wymóg określony w art. 90 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej dot. pojemności obiektów zbiorowej ochrony z podziałem na miasta i wsie, wprowadzono odpowiednio wagi 0,65 i 0,35,
- 5) po wyliczeniu kwot przypadających na poszczególne województwa, dodano wskaźnik zwiększenia puli środków na realizację zadań w ramach Programu „Tarcza Wschód” (dla województw: lubelskiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, podkarpackiego i części województwa mazowieckiego),
- 6) następnie z puli centralnej dokonano dalszego wzmocnienia puli wojewódzkiej w ramach realizacji zadania *Host Nation Support* (NATO),

-
- 7) otrzymano ostateczny podział na pulę wojewódzką (ponad 90%) i centralną (niecałe 10%),
 - 8) powyższy podział uzgodniono z MON i przekazano informację o wysokości limitów w poszczególnych obszarach wojewodom.

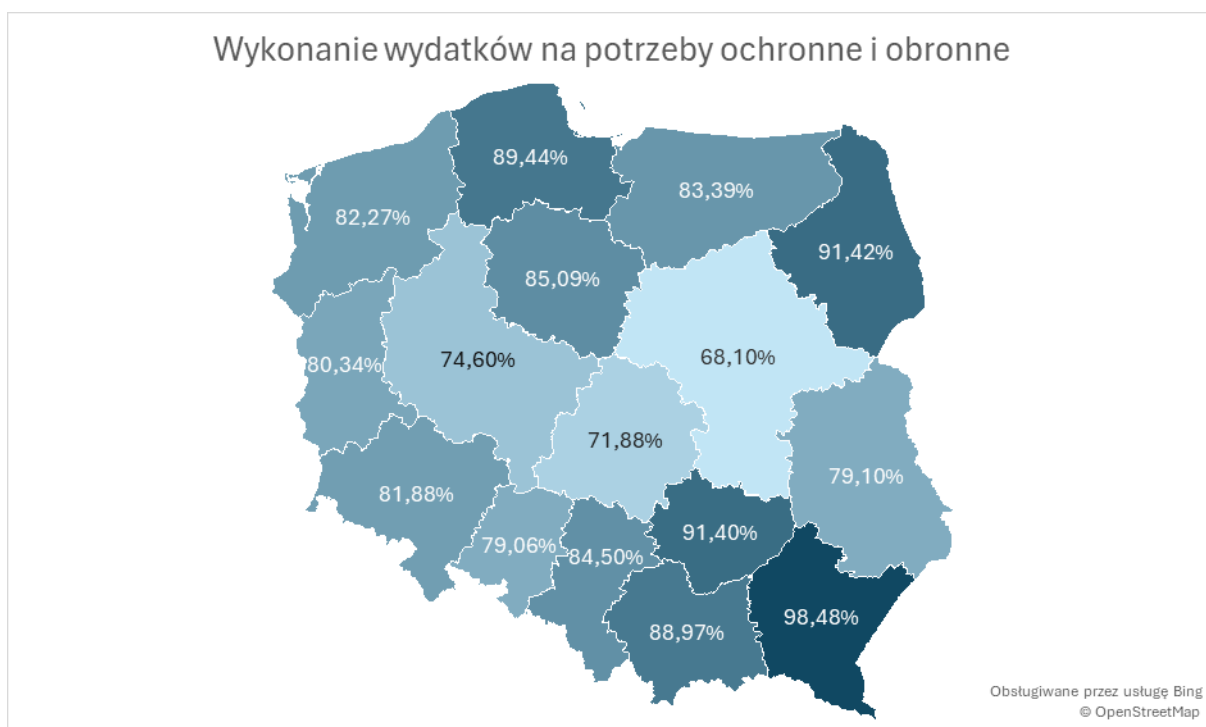
Zgodnie z przyjętym założeniem, nie mniej niż 90% środków jest do dyspozycji samorządów, a do 10% środków pozostaje w dyspozycji wojewodów.

Wydatki RARS poniesione w 2025 roku na zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wyniosły 462 860 667 zł, co oznacza, że RARS wykonała ok. 77% kwoty zaplanowanej na realizację zadań. Podana kwota obejmuje wydatki poniesione na zakup asortymentu w celu tworzenia oraz odtworzenia rezerw, koszty ich przechowywania, obsługi logistycznej i ubezpieczenia, a także koszty realizacji umów o których mowa w art. 17 i art. 18 ustawy o rezerwach strategicznych. W ramach środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, wykonanie wydatków wyniosło 6 743 491 610,35 zł.

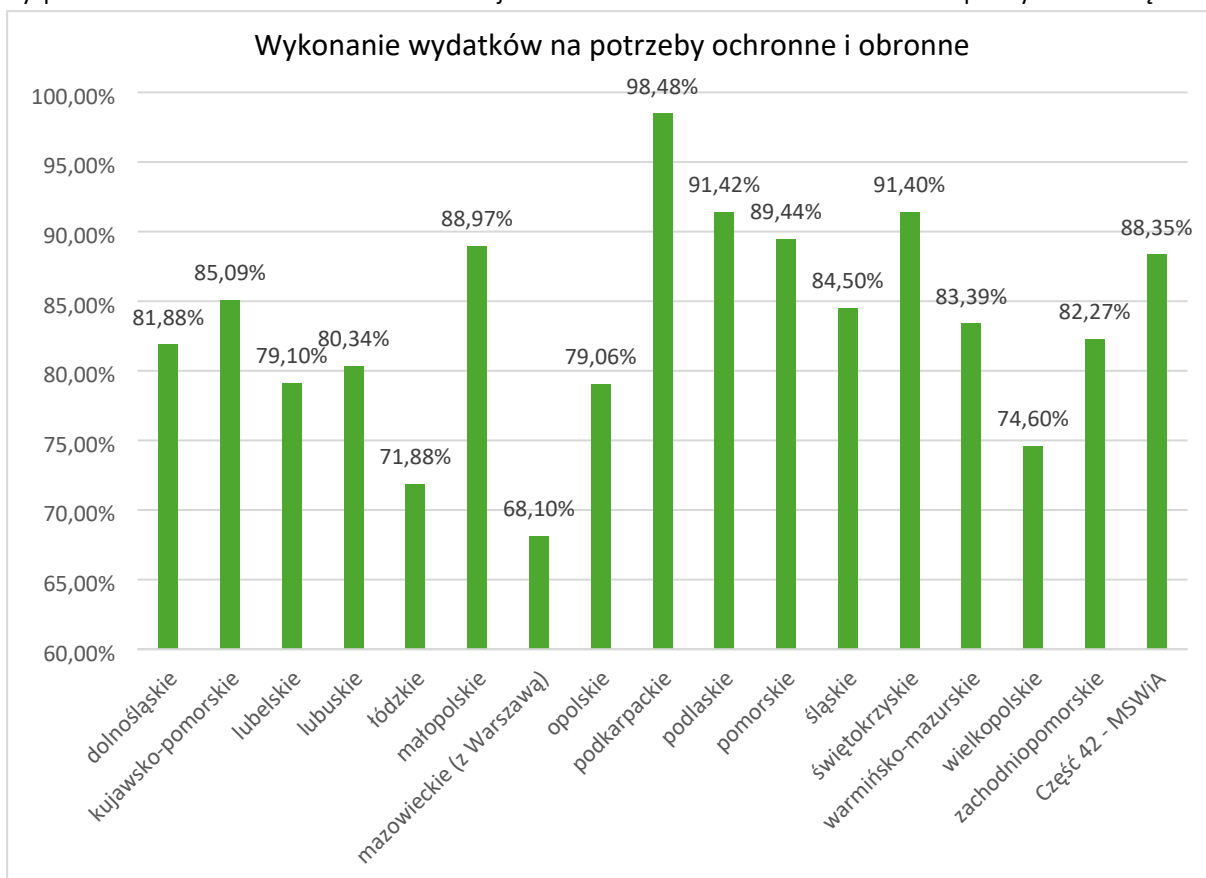
Środki, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, przekazane w 2025 roku na realizację zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym wyniosły 304 992 000,00 zł. Dodatkowo warunki finansowe na świadczenia zdrowotne udzielane przez zespoły ratownictwa medycznego zostały ustalone na poziomie 4 849 656 266,57 zł. Ponadto w ramach środków, o których mowa w 155 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, Ministerstwo Zdrowia wykonało wydatki w wysokości 17 915,52 zł na potrzeby przygotowania Głównego Stanowiska Kierowania.

Z kolei wykonanie wydatków zrealizowanych ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3, tj. wydatków na finansowanie potrzeb obronnych wynosi 4 205 864 114,16 zł, co stanowi 82,22% zaplanowanych środków. W ramach wskazanego wykonania, wykorzystanie środków w części budżetu państwa 85 – wojewodowie wynosi 3 775 169 119,87 zł (dane przekazane przez wojewodów na dzień 15 kwietnia 2026 r.).

Wykres. 7. Procentowe wykonanie planu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych przez poszczególnych dysponentów w cz. 85 – wojewodowie.

Wykres. 8. Procentowe wykonanie planu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych przez poszczególnych dysponentów w cz. 85 – wojewodowie oraz cz. 42 – sprawy wewnętrzne.

W ramach wykorzystania środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3 ustawy OLiOC, zgodnie z postanowieniami Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, opiniował zakupy inwestycyjne o wartości powyżej 50 tys. złotych oraz inwestycje budowlane finansowane ze środków Programu. Poziom akceptacji dla opiniowanych inwestycji wynosił ok. 90%. Rozpatrzono około 1 995 wniosków o inwestycje budowlane, pozytywnie rozpatrzono 1 752 wnioski (87,8%), na łączną kwotę 824 797 682,07 zł. Większość wniosków dotyczyła budowy magazynów, budowli ochronnych oraz ujęć wody. Rozpatrzono 9 746 wniosków o zakupy inwestycyjne powyżej 50 tys. zł na kwotę 2 930 931 177,16 zł (dane mają charakter przybliżony, z uwagi na możliwe odmienne sposoby liczenia ponownie zgłaszanych inwestycji i innych korekt).

Podsumowując, wydatki poniesione w 2025 roku za realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na podstawie Programu, wyniosły łącznie 16 107 299 480,13 zł.

3.1. Wydatki województw oraz środki niewygasające

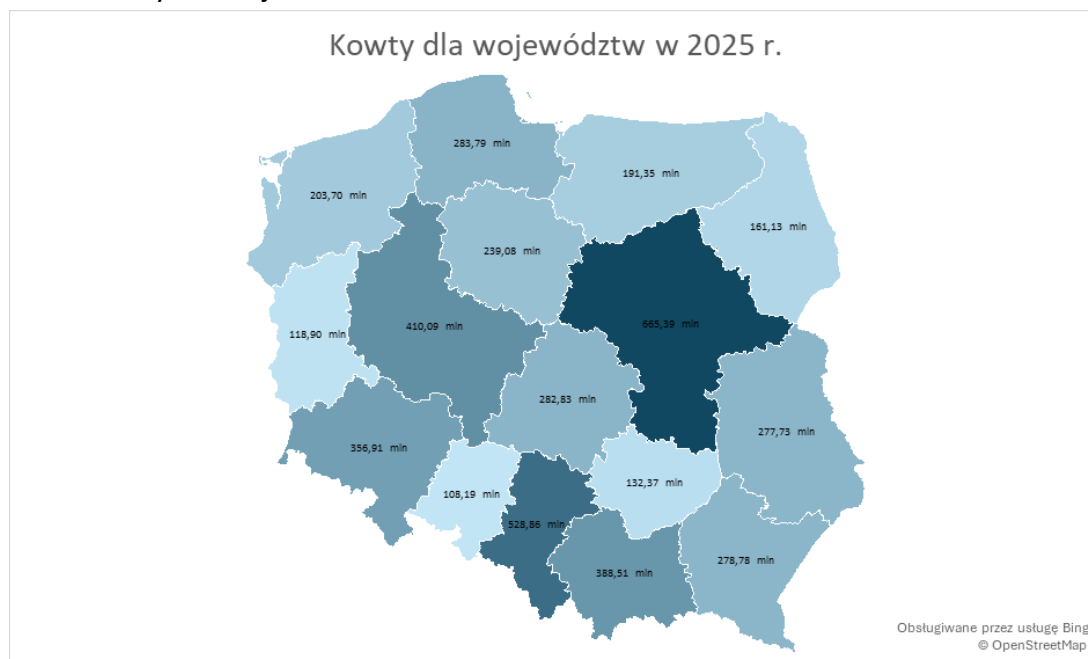
W 2025 roku kwota ok. 47,11 mln zł została zakwalifikowana jako środki niewygasające, przeznaczone do wykorzystania w 2026 r. w ramach kontynuacji rozpoczętych zadań inwestycyjnych i technicznych.

Poniższe zestawienia przedstawiają dane ogólne dotyczące przyznanych kwot, ich wykonania w 2025 r. zgodnie z danymi przekazanymi przez województwa na dzień 15.04.2026 r. oraz stopnia realizacji.

Tabela 6. Wydatki województw oraz środki niewygasające

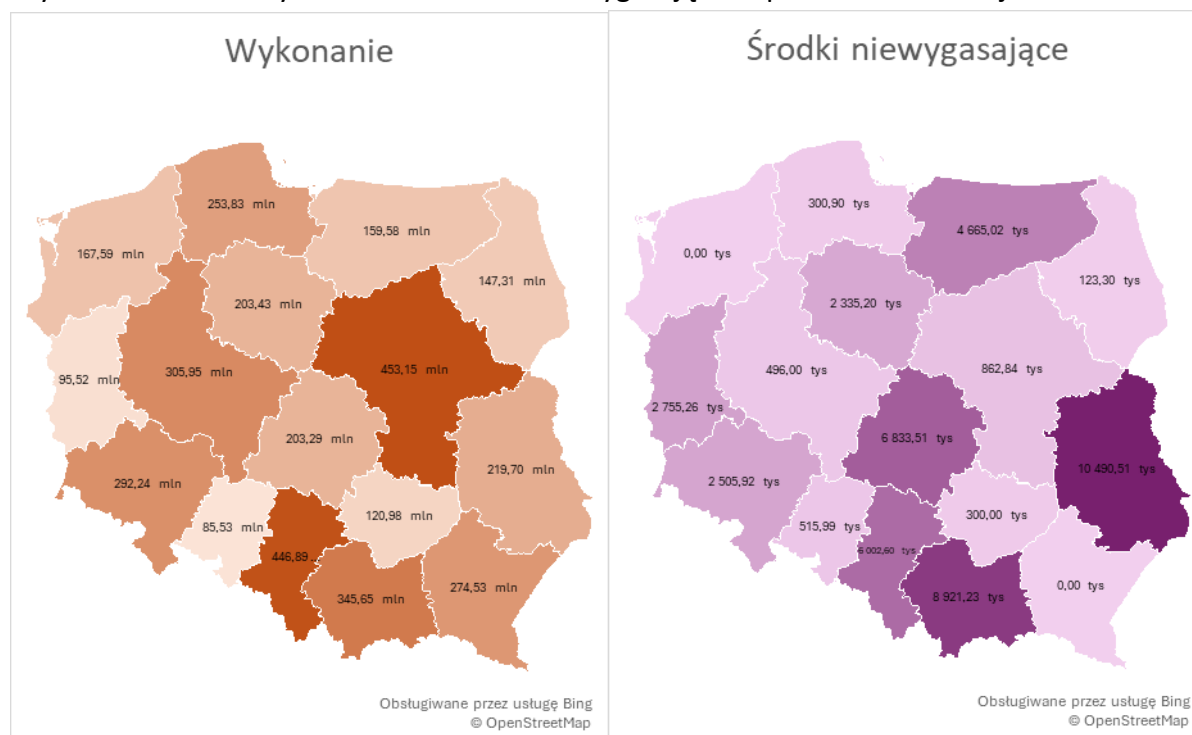
Lp.	Województwo	Kwoty dla województw w 2025 r. w zł.	Wykonanie w zł.	Niewykorzystane środki w zł.	Środki niewygasające w zł.	Stopień wykonania do kwot przyznanych w zł.
1	podkarpackie	278 777 030,00	274 526 097,63	4 250 932,37	0,00	98,48%
2	podlaskie	161 132 097,00	147 305 630,61	13 703 166,39	123 300,00	91,42%
3	świętokrzyskie	132 368 459,00	120 980 139,86	11 088 319,14	300 000,00	91,40%
4	pomorskie	283 792 691,00	253 830 266,88	29 661 524,12	300 900,00	89,44%
5	małopolskie	388 514 690,00	345 651 671,40	33 941 788,60	8 921 230,00	88,97%
6	kujawsko-pomorskie	239 084 715,00	203 425 828,37	33 323 686,63	2 335 200,00	85,09%
7	śląskie	528 862 398,00	446 890 899,43	75 968 898,57	6 002 600,00	84,50%
8	warmińsko-mazurskie	191 350 632,00	159 575 218,53	27 110 395,47	4 665 018,00	83,39%
9	zachodniopomorskie	203 704 232,00	167 590 711,53	36 113 520,47	0,00	82,27%
10	dolnośląskie	356 905 562,00	292 248 486,11	62 151 154,89	2 505 921,00	81,88%
11	lubuskie	118 900 118,00	95 522 201,12	20 622 652,88	2 755 264,00	80,34%
12	lubelskie	277 733 000,00	219 699 816,78	47 542 673,22	10 490 510,00	79,10%
13	opolskie	108 194 096,00	85 533 333,27	22 144 774,73	515 988,00	79,06%
14	wielkopolskie	410 093 121,00	305 949 385,68	103 647 735,32	496 000,00	74,60%
15	łódzkie	282 831 103,00	203 289 910,92	72 707 685,08	6 833 507,00	71,88%
16	mazowieckie (z Warszawą)	665 388 399,00	453 149 521,75	211 376 038,25	862 839,00	68,10%
Razem (województwa) [1–16]		4 627 632 343,00	3 775 169 119,87	805 354 946,13	47 108 277,00	81,58%

Wykres 9. Kwoty dla województw w 2025 r.

Najwyższe wykonanie 98,48% odnotowano w województwie podkarpackim. Województwo podlaskie wydatkowało 91,42% przyznanych kwot oraz województwo świętokrzyskie 91,40%. Najniższe wykonanie – 68,10% odnotowano w województwie mazowieckim, województwie łódzkim – 71,88% oraz w województwie wielkopolskim 74,60%.

Wykres 10. i 11. Wykonie oraz środki niewygasające z podziałem na województwa w zł.

Najwyższe wykonanie kwotowo 453 149 521,75 zł odnotowano w województwie mazowieckim. Województwo śląskie wydatkowało 446 890 899,43 zł, a województwo małopolskie 345 651 671,40 zł.

Najniższe wykonanie 85 533 333,27 zł odnotowano w województwie opolskim, w województwie lubuskim wydatkowano 95 522 201,12 zł oraz w województwie świętokrzyskim 120 980 139,86 zł.

Z uwagi na krótki okres wydatkowania w 2025 roku konieczne było ujęcie części kwot (47 108 277,00 zł) jako środków niewygasających z upływem roku budżetowego.

4. Wykaz aktów wykonawczych do ustawy wydanych w 2025 r.

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej przewiduje wydanie aktów wykonawczych określających sposób realizacji poszczególnych zadań. Według stanu na dzień 1 stycznia 2026 r. wydano 20 aktów wykonawczych: 18 rozporządzeń, 1 zarządzenie oraz 1 uchwałę (oraz jej nowelizacja). Szczegółowy wykaz wydanych aktów zaprezentowano poniżej:

- uchwała nr 72 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 (M.P. poz. 541) oraz uchwała nr 151 Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 (M.P. poz. 1143),
- zarządzenie nr 166 Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie organizacji i trybu pracy Rządowego Zespołu Ochrony Ludności (M.P. poz. 1109),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie udziału służb i pozostałych podmiotów w budowie, utrzymaniu i rozwoju Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej oraz szczegółowych warunków świadczenia usług telekomunikacyjnych w ramach tego systemu (Dz. U. poz. 1860),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie sposobu korzystania z Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej, minimalnych wymagań technicznych i funkcjonalnych oraz minimalnego poziomu bezpieczeństwa usług tego systemu (Dz. U. poz. 1859),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 listopada 2025 r. w sprawie warunków technicznych dla budowli ochronnych oraz warunków technicznych ich użytkowania i usytuowania (Dz. U. poz. 1548),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 września 2025 r. w sprawie określenia wzorów kart tożsamości i tabliczki tożsamości personelu obrony cywilnej (Dz. U. poz. 1278),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane organy ochrony ludności (Dz. U. poz. 1201),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowlę ochronne (Dz. U. poz. 1070),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 lipca 2025 r. w sprawie sposobu przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia, szczegółowych warunków eksploatacji budowli ochronnych, zapewnienia porządku w ich obrębie oraz ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. poz. 933),

- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz. U. poz. 932),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony (Dz. U. poz. 922),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia (Dz. U. poz. 765),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych (Dz. U. poz. 645),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 kwietnia 2025 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (Dz. U. poz. 493),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania naboru ochotniczego do służby w obronie cywilnej (Dz. U. poz. 394),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 marca 2025 r. w sprawie elementów porozumienia o wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej oraz sposobu weryfikacji zdolności podmiotu, z którym ma być zawarte porozumienie, do wykonywania tych zadań (Dz. U. poz. 273),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej (Dz. U. poz. 253),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lutego 2025 r. w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych albo ich części za budowle ochronne (Dz. U. poz. 235),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia (Dz. U. poz. 162),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie szczegółowej zawartości Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (Dz. U. poz. 136),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 kwietnia 2026 r. w sprawie powoływania do służby w obronie cywilnej oraz Ewidencji Obrony Cywilnej (Dz. U. poz. 543).

5. Współpraca cywilno-wojskowa

W roku 2025 ważną rolę w obszarze ochrony ludności odegrało zacieśnienie współpracy cywilno-wojskowej (CIMIC), stanowiącej kluczowy łącznik między administracją publiczną a Siłami Zbrojnymi RP. Działania te realizowano w oparciu o przepisy ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz wytyczne Komitetu Odporności NATO, dążąc do pełnej integracji planowania cywilnego z operacyjnymi potrzebami obronnymi państwa.

W 2025 roku zrealizowano następujące kluczowe zadania:

- Koordynacja przemieszczeń ludności i wojsk: Opracowano i wdrożono procedury mające na celu zapewnienie zdolności do zarządzania masowymi ruchami ludności. Kluczowym osiągnięciem było stworzenie mechanizmów bezkolizyjnego wykorzystania infrastruktury transportowej, co gwarantuje bezpieczeństwo ewakuowanym cywilom przy jednoczesnym zachowaniu priorytetu dla mobilności jednostek wojskowych i wsparcia logistycznego (HNS – *Host Nation Support*).
- Budowa powszechnego systemu obrony cywilnej: Zintensyfikowano współpracę z Wojskami Obrony Terytorialnej (WOT) oraz organizacjami pozarządowymi. Wojsko aktywnie wspierało szkolenia kadr administracji publicznej oraz brało udział w inwentaryzacji i przygotowaniu obiektów zbiorowej ochrony, co pozwoliło na optymalizację zasobów w ramach Narodowych Celów Odporności.
- Ciągłość funkcjonowania państwa: W ramach Grup Roboczych ds. Odporności, pod przewodnictwem MSWiA oraz przy merytorycznym wsparciu MON, wypracowano standardy ochrony infrastruktury krytycznej. Współpraca CIMIC pozwoliła na stworzenie zapasowych systemów łączności i energetyki, niezbędnych dla utrzymania procesów państwowych w sytuacjach kryzysu i konfliktu.
- Wdrażanie standardów sojuszników: Zapewniono stałą reprezentację Polski w strukturach NATO Resilience Committee. Efektem tej współpracy było dostosowanie krajowych planów ochrony ludności do siedmiu podstawowych wymogów odporności NATO (7BR), ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia organów cywilnych przez komponenty wojskowe.

Podsumowując działania w 2025 roku, model współpracy CIMIC stał się fundamentem nowoczesnej obrony cywilnej. Pozwolił on na odejście od izolowanego planowania na rzecz zintegrowanego systemu odporności, w którym zasoby wojskowe i cywilne wzajemnie się uzupełniają, podnosząc realny poziom bezpieczeństwa obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Podsumowanie

Wejście w życie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wzmacnia system obronny kraju i stanowi dopełnienie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, jak również umożliwia udzielanie wsparcia przez organizacje pozarządowe w ramach systemu ochrony ludności i obrony cywilnej. Ustawa wykorzystuje potencjał istniejących struktur i systemów cywilnych ukierunkowanych na zapewnienie ochrony życia i zdrowia ludności w czasie wystąpienia zagrożeń, w tym sytuacji kryzysowych oraz podczas wprowadzenia stanów nadzwyczajnych i w czasie wojny. Podejmowane dotychczas działania legislacyjne, organizacyjne oraz finansowe doprowadziły do stworzenia spójnych podstaw prawnych i operacyjnych systemu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz istotnego zwiększenia zdolności państwa do reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Skala zadań zrealizowanych od wejścia w życie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej pokazuje jak wielka była potrzeba opracowania kompleksowej regulacji w tej materii, adekwatnej do zmieniającej się rzeczywistości oraz pojawiających się nowych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.

Konstrukcja systemu ochrony ludności została oparta głównie o już działające struktury tak, aby optymalnie wykorzystać istniejące zasoby, obejmujące w szczególności potencjał Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnych, struktur zarządzania kryzysowego, systemu powiadamiania ratunkowego, Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz organizacji pozarządowych.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom prawno-financeowym, opisanym w sprawozdawanej ustawie, pierwszy raz we współczesnej historii rząd polski przeznaczył tak znaczące środki na ochronę ludności i obronę cywilną. Zgodnie z ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3 % produktu krajowego brutto, w 2025 roku było to ponad 16 mld zł. W 2026 roku na realizację zadań ustawowych przeznaczono ponad 17 mld zł.